

PÄÄTÖS

Nro 492/2019

Dnro ESAVI/1789/2018

Annettu julkipanon jälkeen
12.12.2019

ASIA

Ympäristöluvan lupamääräyksen 28 mukainen selvitys laitoksen toiminnasta aiheutuneiden ja aiheutuvien haittojen korvaamisesta, Eura

HAKIJA

JVP-Eura Oy
Harjavallantie 138
27510 Eura

LAITOS

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamo sijaitsee Euran kunnassa Kunta-Järstä -nimisellä tilalla (kiinteistötunnus 50-421-10-95). Jätevedenpuhdistamon käyntiosoite on Harjavallantie 130, Eura.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 2.2.2018.

HAKEMUKSEN PERUSTE

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on määrännyt 23.1.2013 antamassaan ympäristölupapäätöksessä nro 11/2013/1 (Dnro ESAVI/27/04.08/2011), että luvan saajan on viimeistään 31.1.2016 mennessä toimitettava selvitys laitoksen toiminnasta aiheutuneiden ja aiheutuvien haittojen korvaamisesta. Määräaika on myöhemmin pidennetty aluehallintoviraston 13.9.2017 antamalla päätöksellä nro 180/2017/1 (Dnro ESAVI/5943/2017) ja 15.1.2018 antamalla päätöksellä nro 3/2018/1 (Dnro ESAVI/12713/2017).

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelulain 126, 129 ja 130 §:n perusteella.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 23.1.2013 antamallaan päätöksellä nro 11/2013/1 myöntänyt hakijalle ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon laajennukselle sekä samalla tarkistanut Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 27.12.2002 antaman ympäristöluvan nro 78/2002/4 määräykset.

Vaasan hallinto-oikeus on 3.11.2015 antamallaan päätöksellä nro 15/0294/2 muuttanut eräitä lupamääräyksiä.

Korkein hallinto-oikeus on 9.1.2017 antamallaan päätöksellä taltionro 17 hylännyt valituksen.

Lainvoimaisen ympäristöluvan lupamääräykset 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c ja 28 kuuluvat seuraavasti:

Jäteveden johtaminen

1. Luvan saajan tulee toimittaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle yksin tai yhdessä Säkylän kunnan ja Lännen Tehtaat Oyj:n kanssa 19.1.2018 mennessä selvitys jätevesien purkupaikkavaihtoehdoista sekä hakemus ympäristöluvan muuttamiseksi purkupaikan osalta. Selvityksessä tulee käsitellä ainakin seuraavat purkupaikkavaihtoehdot: Jätevesien purkupaikan siirtäminen Kokemäenjokeen tai merialueelle Rauman edustalle. Ympäristöluvan muutoshakemuksen tulee koskea yhtä esitettävää purkupaikkavaihtoehtoa. Muutoshakemuksen tulee sisältää ympäristönsuojeluasetuksen 8–12 §:ssä mainitut selvitykset soveltuvien osin.

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamossa käsitellyt jätevedet saa johtaa nykyisessä purkupaikassa Eurajokeen siihen saakka, kunnes edellä sanotusta hakemuksesta annettavassa lainvoimaisessa päätöksessä on toisin määrätty.

Jäteveden käsittely ja päästöt vesiin

2. Jätevedet on käsiteltävä biologis-kemiallisesti nykyisellä puhdistamolla vähintään hakemuksessa esitettyä vastaavalla tavalla ja puhdistamon laajennuksen ja tehostuksen jälkeen vähintään esisuunnitelmassa esitettyä vastaavalla tavalla jäteveden jälkikäsitteilyn sekä hygienisoinnin käsittelyssä puhdistamossa. Jätevesien esikäsitteilyssä tulee kiinnittää huomiota kunta- ja teollisuuslinjan jätevesien tehokkaaseen esikäsitteilyyn ennen jätevesijakeiden yhdistymistä puhdistamolla.

Luvan saajan on huolehdittava siitä, että puhdistamon kapasiteetti on kaikissa oloissa riittävä. Puhdistamon kuormitusta lisäävät toimenpiteet saa toteuttaa vasta sen jälkeen, kun jätevedenpuhdistamon laajennus ja tehostus on toteutettu ja puhdistamon toimivuus lupamääräysten mukaisesti on todettu päästötarkkailutkimusten perusteella.

3. Puhdistamoa ja puhdistamon piirissä olevaa viemärlaitosta kokonaisuudessaan on käytettävä ja hoidettava siten, että saavutetaan mahdollisimman hyvä puhdistustulos ja että jätevesistä ja puhdistamotoiminnasta aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Jätevesien biologisen käsittelyn on täytettävä yhdyskuntajätevesistä annetun valtioneuvoston asetuksen (888/2006) liitteen taulukon 1 vaatimukset (BOD_{7atu}, COD_{Cr} ja kiintoaine) asetuksen edellyttämällä tavalla tarkkailtuna. Fosforin ja typen poiston on puhdistamolla täytettävä asetuksen liitteen taulukon 2 vaatimukset. Tarkkailun on täytettävä asetuksen liitteen B-osassa asetetut vaatimukset.

Vesistöön johdettava jätevesi ei saa sisältää valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1A-kohdassa tarkoitettuja vesiympäristölle vaarallisia aineita eikä liitteen 1B-kohdassa tarkoitettuja vesiympäristölle haitallisia aineita pitoisuuksina, jotka ylittävät mainitussa kohdassa tarkoitettuja raja-arvoja eikä muitakaan vesiympäristölle haitallisia aineita sellaisina pitoisuuksina, että niistä voi aiheutua vesistön pilaantumista. Vesistöön johdettava jätevesi ei saa aiheuttaa terveydellistä vaaraa.

4.a Käsitellyn jäteveden pitoisuusarvojen on oltava laajennetun puhdistamon käyttöönoton jälkeen, mutta kuitenkin viimeistään 1.1.2016 alkaen mahdolliset ohjauksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet (sekä puhdistamolla että viemäriverkostossa) mukaan lukien enintään seuraavat ja jäteveden käsittelytehojen vastaavalla tavalla laskettuna vähintään seuraavat:

	<i>Enimmäispitoisuus (mg/l)</i>	<i>Vähimmäisteho (%)</i>
BOD _{7atu}	15	90
Fosfori	0,3	90
Typpi	15	75
Ammoniumtyppi	5	90
COD _{Cr}	100	80
Kiintoaine	15	95
Bisfenoli-A	0,02	

Bisfenoli A:n osalta enimmäispitoisuus on tavoitearvo.

Kokonaistypen, ammoniumtypen ja bisfenoli-A:n pitoisuusarvo ja poistoteho lasketaan vuosikeskiarvona, muut arvot neljännesvuosikeskiarvoina. Ammoniumtypen käsittelyn vähimmäistehon arvolla tarkoitetaan nitrifikaatioastetta.

Vesistöön johdettavat jätevedet on 1.5.–31.10. hygienisoitava siten, että fekaalisten koliformien ja fekaalisten enterokokkien osalta saavutetaan laajennetun puhdistamon käyttöönoton jälkeen, mutta kuitenkin viimeistään 1.1.2016 alkaen mahdolliset ohjauksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien kolmen kuukauden keskiarvona laskettuna vähintään seuraava käsittelytulos:

	<i>Pitoisuus (pmy/100ml)</i>
Fekaaliset koliformit	2 000
Fekaaliset enterokokit	500

Myös puhdistamolta vesistöön johdetut ohitusvedet on hygienisoitava viimeistään 1.1.2016 alkaen ainakin 1.5.–31.10. välisenä aikana.

4.b Käsitellyn jäteveden pitoisuusarvojen ja vesistöön johdettujen kokonaispäästöjen on oltava ennen puhdistamon laajennuksen käyttöönottoa, kuitenkin enintään 31.12.2015 asti mahdolliset ohjuoksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet (sekä puhdistamolla että viemäriverkostossa) mukaan luki enintään seuraavat ja jäteveden käsittelytehojen vastaavalla tavalla laskettuna vähintään seuraavat:

	<i>Enimmäispitoisuus (mg/l)</i>	<i>Vähimmäisteho (%)</i>	<i>Päästö vesistöön enintään (kg/d)</i>
BOD _{7atu}	15	90	120
Fosfori	0,3	90	
Typpi		70	
COD _{Cr}	125	75	1200
Kiintoaine	35	90	350

Kokonaistypen poistoteho lasketaan vuosikeskiarvona, muut arvot neljännesvuosikeskiarvoina.

4.c Puhdistamolla oleva esiselkeytysallas on palautettava kuntalinjan jätevesien esiselkeytyskäyttöön tai kuntalinjan jätevesille on toteutettava muu vastaava esikäsittely mahdollisimman nopeasti, mutta kuitenkin viimeistään puhdistamon laajennuksen käyttöönoton yhteydessä.

28. Luvansaajan tulee toimittaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään 19.1.2018 selvitys laitoksen toiminnasta aiheutuneiden ja aiheutuvien haittojen korvaamisesta. Selvityksen tulee vähintään sisältää asiantuntevan ulkopuolisen tahon laatima arvio- ja laskelma Eurajokeen johdetun kokonaiskuormituksen suuruudesta yrityksen toimintahistorian aikana kalenterivuositain eriteltynä ja kuormituksesta aiheutuneesta haitasta Eurajoessa ja Eurajoensalmessa, sekä esitys vahinkojen korvaamisesta maksatusosuuksittain laskentaperusteineen em. alueella. Selvityksessä ja laskelmassa voi ottaa huomioon mitä Länsi-Suomen vesioikeuden 29.1.1992 antamassa päätöksessä (nro/1992/4, dnro 10/1992/4) on korvauksista määrätty.

HAKEMUS

Aiempi korvausratkaisu

Länsi-Suomen vesioikeuden 29.1.1992 antamassa päätöksessä nro 10/1992/4 on lausuttu korvauksista. Päätöksen lupa- ja korvausasian ratkaisua koskevassa osiossa on määrätty vesialueiden kalataloudellisen tuoton

alenemisesta päätöksessä olevan taulukon mukaisesti Eurajoen osalta kertakaikkiset korvaukset vuodesta 1986 alkaen ja Eurajoen salmen osalta korvaukset vuodesta 1986 vuoden 1994 loppuun. JVP-Eura Oy katsoo, että kun yhtiö on jatkanut vesioikeuden päätöksessä mainittua jäteveden puhdistustoimintaa, yhtiöllä on oikeus vedota Euran kunnan em. lupapäätökseen. Tähän viittaa myös aluehallintoviraston päätöksen määräys nro 28.

JVP-Eura Oy katsoo päätöksen sanamuodon perusteella, että Eurajoen osalta kalataloudellisen tuoton alenemisen johdosta määrätty kertakaikkinen korvaus on lopullinen, eikä JVP-Eura Oy ole siten velvollinen suorittamaan tältä osin korvausta.

Kalatalousmaksu

Voimassa olevan ympäristöluvan määräyksessä 25 on JVP-Eura Oy:lle määrätty vuosittainen kalatalousmaksu suuruudeltaan 6 000 €. Kalatalousmaksu on tarkoitettu kalataloudellisten vahinkojen syntymisen estämiseen jätevesien vaikutusalueella.

Ohijuoksutuksia koskenut rikosprosessi

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon ohijuoksutuksia vuosina 2006–2012 koskeva rikosprosessi on ollut vireillä Satakunnan käräjäoikeudessa, joka antoi tuomionsa 8.1.2016. Vaasan hovioikeus antoi valituksista tuomion 23.11.2016, jossa henkilövastaajat tuomittiin sakkorangaistuksiin ja yhtiö yhteisösakkoon. Lisäksi JVP-Eura Oy tuomittiin menettämään valtiolle rikoksen tuottamana taloudellisena hyötynä 100 000 euroa. Tämän jälkeen yhtiössä käynnistettiin mittava saneeraus- ja investointiohjelma.

Vaasan hovioikeuden tuomion perusteluissa on muun muassa todettu, että JVP-Eura Oy:n toiminnassa on toistuvasti vuosina 2006–2012 päästetty osa Euran kunnan yhdyskuntajätevedestä puhdistamattomana Eurajokeen. Juoksutukset ovat lisääntyneet vuodesta 2009 alkaen erityisesti sen vuoksi, että Euran kunta oli tuolloin asentanut omistamaansa viemäriverkostoon uudet pumput, jotka olivat lisänneet hetkittäisiä tulovirtaamia puhdistamon vastaanottokapasiteetin huomattavasti ylittäen. Ohijuoksutusten seurauksena Eurajoen vesi on pilaantunut niin, että vesi on jouduttu ajoittain asettamaan käyttökieltoon sekä virkistys- että talousvetenä ja siitä on aiheutunut vaaraa terveydelle.

Rikosprosessissa ei esitetty eikä käsitelty korvausvaatimuksia lukuun ottamatta erilliseen oikeudenkäyntiin siirrettyä, jäljempänä esitettyä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen korvausvaatimusta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen korvausvaatimukset

Varsinais-Suomen ELY-keskus on esittänyt rikosprosessissa korvausvaatimuksia Eurajoen ja Eurajoen salmen kalastolle ja kalastukselle aiheutuneista haitoista ja vahingoista vuosilta 2006–2014. Käräjäoikeus erotti kor-

vausvaatimuksen omaksi prosessikseen johtuen mm. todistelukysymyksistä. Erillisessä oikeudenkäynnissä ELY-keskus vaati em. korvauksia yhteensä 180 000 euroa. JVP-Eura Oy ja Varsinais-Suomen ELY-keskus ovat 14.9.2017 allekirjoitetulla sovintosopimuksella sopineet oikeudenkäynnin, minkä seurauksena oikeudenkäynti jäi sillensä.

Sopimuksen ehtojen mukaan JVP-Eura Oy on sitoutunut merkittäviin Eurajoen koskialueiden kunnostamistoimiin sekä vuosittaisiin meritaimenen, kukan ja vaellussiian istutuksiin vuosina 2018–2022. JVP-Eura Oy katsoo, että ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kattaa ja käsittää kaikki kalataloudelliset haitta- ja vahingonkorvaukset, joita yhtiön toiminnasta Eurajoen ja Eurajoen salmen kalastolle ja kalastukselle on saattanut aiheutua.

Muistutuksissa esitetyt korvausvaatimukset

Aluehallintovirastolle on toimitettu JVP-Eura Oy:n ympäristöluvan aiemmassa käsittelyssä yhteensä 130 muistutusta ja lausuntoa. Suurimmassa osassa muistutuksia on ilmaistu huoli Eurajoen vedenlaadun säilymisestä virkistyskäyttöön yms.

Yksilöidyt korvausvaatimukset on yhtiön käsityksen mukaan esittänyt Lauri Linnala (muistutus nro 68), Munakarin yhteisalue (vaatimus nro 71) ja Suis-ton yhteisalue (muistutus nro 72).

Lauri Linnala vaatii 300 € kertakorvausta ”heikosti puhdistetun jäteveden aiheuttamasta kalastusveden huononemisesta”. Ympäristövahingon korvaamisesta on säädetty laissa ympäristövahinkojen korvaamisesta (373/1994, YVL). Vahingonkorvaukseen sovelletaan myös vahingonkorvauslakia (412/74/16).

Linnalan vaatima korvaus on esinevahinkotyyppinen. Vaatimusta ei ole ajallisesti rajattu eikä vaatimuksessa ole esitetty, milloin kalastusveden huononeminen on tapahtunut ja onko se jatkuvaa. Vaatimuksen perusteluissa ei myöskään ole tuotu esiin, miten Linnala käyttää kalastusvettä, ts. onko kyseessä kotitarvekalastus vai jotain muuta. Tilojen vesialueen yhteinen pinta-ala on, kuten Linnalan vaatimuksesta ja tiloja koskevista karttaliitteistä ilmenee, noin 1,6 ha.

Eurajokisuun vesialueen kuormitus on peräisin useista eri lähteistä, kuten LSVY:n haittaselvityksestä ilmenee. Tästä seuraa, että JVP-Eura Oy:n toiminnalla, ottaen huomioon YVL 4 §:ssä säädetty sietämisvelvollisuus, ei ole syy-yhteyttä Linnalan omistamien vesialueiden väitettyyn huononemiseen kalastusvesinä. Asiaan vaikuttaa myös JVP-Eura Oy:n ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tekemä sopimus.

JVP-Eura Oy toteaa lisäksi, ettei ohijuoksutuksia ole tapahtunut enää vuosina 2015–2017. Edellä lausutusta johtuen JVP-Eura Oy kiistää vaatimuksen perusteeltaan. Kertakorvauksen määrää, joka on 187,50 €/ha, JVP-Eura Oy pitää liiallisena edellä esitettyjen seikkojen johdosta.

Munakarin yhteisalue vaatii 3 000 € kertakorvausta samoin perustein kuin Linnalakin. Yhteisalueen eri osa-alueet ilmenevät muistutuksen karttaliitteistä. Yhteisalueen kokonaispinta-ala on 115,9284 ha, josta vahinkoaluetta on osakaskunnan vaatimuksen mukaan ainakin 20 ha.

JVP-Eura Oy katsoo samoin perustein kuin edellä Linnalan korvausvaatimukseen on vastattu, ettei osakaskunnalla ole oikeutta vaatimaansa korvaukseen. Vaatimuksen määrää ei osakaskunta ole perustellut. Hehtaarikorvaus olisi suuruusluokaltaan 200 €/ha, jota JVP-Eura Oy pitää edellä esitetyn johdosta liiallisena.

Suiston yhteisalue vaatii samoin perustein kuin Munakarin yhteisalue 3 000 € kertakorvausta. Yhteisalueen pinta-ala on 61,4 ha, josta vahinkoaluetta on vaatimuksen mukaan 20 ha.

JVP-Eura Oy kiistää Suiston yhteisalueen korvausvaatimuksen samoin perustein kuin Munakarin yhteisalueenkin vaatimuksen. Korvauksen määrästä JVP-Eura Oy lausuu, kuten edellä Munakarin yhteisalueen kohdalla on esitetty.

JVP-Eura Oy katsoo, että sen toiminnasta ei ole saatujen selvitysten perusteella todettu aiheutuneen Eurajoen eikä Eurajoensalmen vesialueen pysyvää likaantumista.

JVP-Eura Oy:n korvauskannanotto

JVP-Eura Oy:n ajoittaiset ohijuoksutukset ovat pääasiallinen, JVP-Eura Oy:n toiminnasta syntynyt Eurajoen vedenlaatuun vaikuttava tekijä. Ohijuoksutusten seurauksena jokeen päässyt puhdistamaton jätevesi on aiheuttanut ajoittaisia, Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n raporteista ilmeneviä veden laatu- ja käyttöhaittoja.

Ennen saneeraustoimenpiteitä tapahtuneet ohijuoksutukset ovat johtuneet useista eri tekijöistä (laitoksen aiempi kapasiteetti, teollisuuslinjasta JVP-Eura Oy:lle toimitetun jäteveden laatu, kuntalinjasta laitokselle toimitetun jäteveden laatu ja määrien voimakas vaihtelu, luonnonolosuhteet yms. seikat), joihin kaikkiin JVP-Eura Oy ei ole voinut vaikuttaa. Ohijuoksutukset ovat käytännössä poistuneet vuodesta 2015 alkaen.

Ohijuoksutusten ajoittaisuudesta seuraa, että kolmansien osapuolten kärsimät haitat ja menetykset ovat olleet ajallisesti rajallisia ja määrältään vähäisiä.

Kalataloudellisista menetyksistä on vahingonkärsijöille suoritettu kertakorvaus. Sen lisäksi JVP-Eura Oy on suorittanut tai sopimusaikana suorittaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen korvausvaatimusta koskeneen sovintosopimuksen edellyttämät toimenpiteet sopimuksessa olevien ehtojen mukaisesti.

JVP-Eura Oy katsoo, että yhtiön toiminnasta ei ole syntynyt sellaista kalataloudellista haittaa tai menetystä, josta JVP-Eura Oy olisi jo maksettujen korvausten ja suoritettujen toimenpiteiden lisäksi korvausvelvollinen. JVP-Eura Oy kiinnittää huomiota myös siihen, että se on suorittanut ympäristölupien mukaiset ja niissä määrätyt kalatalousmaksut asianmukaisesti viranomaisille.

Useassa muistutuksessa esitetty haitta eli käytännössä yleiskäytön estyminen tarkoittaa sitä, että Eurajokea ei ole voinut käyttää uimiseen, sen vettä ei ole voinut käyttää kasteluun, talousvetenä tms. muuhun vastaavaan tarkoitukseen.

Hakemukseen on liitetty Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry:n selvitys JVP-Eura Oy:n aiheuttamista haitoista vuosina 2004–2017.

JVP esittää, että joen yläjuoksulla kiinteistökohtainen kertakorvaus olisi 50 € ja keskialueella 30 € laskettuna 31.12.2014 saakka. Joen alajuoksun ja Eurajoensalmen kiinteistöt eivät saisi virkistyskäyttö- tai muuhun haittaan perustuvaa korvausta, koska siihen ei ole lainsäädännöstä, eikä myöskään JVP-Eura Oy:n toiminnan vaikutusalueen rajoittumisesta yläjuoksulle ja keskialueelle johtuvia perusteita.

Korvausesityksessä on otettu huomioon myös ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain (YVL 19.8.1994/373) 4.1 §:ssä tarkoitettu sietämisvelvollisuus. Sietämisvelvollisuuden poissuljenta ei ole perusteltua, koska kyseessä ei ole lain 4.2 §:ssä tarkoitettu menettely. Korvaus maksettaisiin siis kertasuorituksena jäljempänä ilmenevässä kiinteistöluettelossa oleville tiloille. Koska korvaussumma on kuitenkin rajallinen, JVP-Eura Oy esittää harkittavaksi, että parempi hyöty korvauksesta saataisiin, jos korvausten yhteismäärä olisi ohjattavissa johonkin Eurajoen yleistä kehittämistä koskevaan hankkeeseen tai yrityksen omiin investointeihin. Hakijan suunnittelemat mahdolliset lisäinvestoinnit ja toiminnan tehostamistoimenpiteet on kuvattu hakijan lupaviranomaiselle toimittamassa purkupuutkea koskevassa hakemuksen täydennyksessä.

Hakijan saman tiedon mukaan Pyhäjärvi-instituutti on käynnistämässä hanketta, joka koskee maan multavuuden lisäämistä, minkä seurauksena maaperän vedenpidättämiskyky paranisi ja ravinteiden valuminen vesistöön, mm. Eurajokeen, vähenisi. Hanke on vasta rahoitushakemusvaiheessa, joten hakijalla ei ole vielä tässä vaiheessa mahdollista esittää siitä yksityiskohtaisia tietoja. Hakija toimittaa tarkemman hankeinformaation lupaviranomaiselle viipymättä, kun tieto on saatavilla. Näin ollen esim. em. Pyhäjärvi-instituutin jo käynnistämä hanke tai muu vastaava hanke voisi olla taho, joka voisi hyödyntää virkistyshaitasta aiheutuneen korvauksen tehokkaammin kuin yksittäinen korvauksen saaja.

JVP-Eura Oy:llä ei ole tiedossa, että sen toiminnasta olisi aiheutunut esinevahinkoja tai ansio-/elinkeinotulon menetyksiä. Hakija katsoo myös, että YVL 9 §:ssä tarkoitettujen etukäteiskorvauksen määräämiselle ei ole perusteita, koska yhtiö on toiminnassaan täyttänyt viime vuosina ympäristöluvan

ehdot eikä mahdollisten häiriöiden tai haittojen arvioiminen ole etukäteen mahdollista.

Kalataloushaitoista on JVP-Eura Oy tehnyt erillisen sopimuksen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa oikeudenkäynnissä, joka koski rikosprosessista erotetussa siviilijutussa esitettyä korvausvaatimusta ohijuoksutusten aiheuttamista kalatalousvahingoista.

Tämän korvaussopimuksen JVP-Eura Oy katsoo kattavan kaikki kalataloushaitat, joita sen toiminnasta on aiheutunut. Sopimuksessa sovitut toimenpiteet on jo aloitettu.

Selvitys Eurajoen ja Eurajoensalmen vedenlaadusta ja JVP-Eura Oy:n aiheuttamista haitoista vuosina 2004–2017

Virtaamat

Eurajoen virtaamia on mitattu säännöllisesti joen yläjuoksulla Pyhäjärven luusuassa Kauttuankoskella ja joen alajuoksulla Pappilankosken voimalaitospadolla. Virtaamien suuruus vaikuttaa oleellisesti jätevesien laimenemiseen jokivedessä ja aiheutuneisiin haittoihin. Jätevesien vaikutukset ovat yleensä selvimmin nähtävissä kesällä, jolloin virtaamat ovat pieniä. Eurajoen virtaamat ovat yleensä olleet pienimmillään heinä-elokuussa. Virtaama on ollut alhaisimmillaan Kauttuankoskella 0,9 m³/s ja Pappilankoskella 0 m³/s vuosina 1995–2017.

Jätevesikuormitus

Eurajokeen johdetaan Säskylän kunnan, Apetit Suomi Oy:n Lännen Teollisuusalueen ja JVP-Eura Oy:n puhdistetut jätevedet. Säskylän ja Apetit Suomi Oy:n jätevedet johdetaan Eurajokeen havaintopaikkojen 14 ja 16 välille. JVP-Eura Oy:n puhdistetut jätevedet johdetaan Eurajokeen havaintopaikkojen 16 ja 22 välille.

JVP-Eura Oy:ltä vesistöön johdetun kuormituksen kehitys vuosina 2004–2017:

Vesistöön johdettu (sis. ohitukset) kg/d	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BOD _{7ATU}	89	110	213	116	350	232	357	378	440	270	220	74	83	80
COD _{Cr}	430	690	882	605	1271	896	1211	1170	1500	840	880	540	470	440
Kok.P	1,2	1,8	6,0	1,3	14	4,8	7,0	9,2	17	6,2	6,1	2,9	2,9	1,9
Kok.N	76	88	122	44	158	116	175	135	170	160	250	100	54	57

Ammo- nium- typpi	55	52	83	18	114	84	136	103	140	120	200	61	16	35
Kiinto- aine	100	160	287	75	530	313	359	332	850	450	620	370	320	200
Bisfenoli A	-	-	-	-	-	-	-	17	1,6	0,61	0,82	0,35	0,034	0,037

Hajakuormitus ja luonnonhuuhtouma

Eurajokeen tulee jätevesien lisäksi ravinteita. orgaanista happea kuluttavaa ainesta, kiintoainetta ja muita veden laatuun ja joen tilaan vaikuttavia yhdisteitä Pyhäjärvestä virtaavassa vedessä ja vesistöalueen maaperästä luonnonhuuhtoumana ja hajakuormituksena. Hajakuormitus koostuu haja-asutuksen sekä maa- ja metsätalouden aiheuttamasta kuormituksesta.

Satakunnan pintavesien toimenpideohjelman mukaan Eurajokeen kohdistuvasta fosforikuormituksesta 55 % on peräisin maa- ja metsätaloudesta ja 12 % haja-asutuksesta. Vastaavasti typen osalta 45 % kuormituksesta tulee maa- ja metsätaloudesta ja 12 % haja-asutuksesta. Luonnonhuuhtouman osuus kuormituksesta on fosforin osalta 18 % ja typen osalta 20 %. Luonnonhuuhtouman ja hajakuormituksen määrä ja vaikutukset jokiveden laatuun vaihtelevat vuosittain ja eri vuodenaikoina suuresti sääolosuhteiden mukaan. Samanaikaisesti myös joessa virtaava vesimäärä ja sen mukainen jätevesien laimenemisaste vaihtelee ollen suurimmillaan yleensä keväisin ja syksyisin. Jokivesi voi esimerkiksi voimakkaan sadekuuron seurauksena muuttua hyvin sameaksi ja ravinnepitoiseksi.

Pitoisuus- ja virtaamatietojen perusteella laskettuna Eurajoen alajuoksun kokonaisainevirtaama on vuosina 2000–2016 ollut keskimäärin 16 tonnia fosforia ja 565 tonnia typpeä vuodessa. Vuorokautta kohden ainevirtaama on kyseisinä vuosina ollut keskimäärin 44 kg P/vrk ja 1 548 kg N/vrk. Ainevirtaamissa ei ole havaittavissa selvää muutossuuntaa, vaan ainevirtaamat vaihtelevat vuosittain ja eri vuodenaikoinakin muun muassa sääolosuhteiden mukaan.

Käyttö

Rauman kaupunki ja metsäteollisuus johtavat Eurajoen alajuoksulta vähävirtaamaisina aikoina vettä Lapinjokeen ja edelleen Rauman seudulle raakavedeksi. Olkiluodon Vesi Oy ottaa ajoittain joen alajuoksulta tarvitsemansa makean veden Tiironkosken yläpuolelta.

Mäkelän uimaranta sijaitsee JVP-Eura Oy:n purkupaikan alapuolella Kiukaisissa noin 7 km päässä purkupaikasta. Jokea käytetään myös muualla uimiseen.

Jokivarren elinkeinonharjoittajat ja asukkaat käyttävät jokivettä kasteluvedenä. Lisäksi joella harrastetaan virkistyskalastusta ja sitä käytetään melontaan.

Eurajoen vedenlaatu

Pyhäjärvestä virtaava vesi määrää paljolti Eurajoen yläjuoksun vedenlaadun, jonka vuodenaikaisvaihtelu on järvioltaan tasaavan vaikutuksen ansiosta suhteellisen vähäistä. Yläjuoksulla ennen jätevesien purkupaikkoja veden ravinnepitoisuudet ovat olleet yleensä samaa suuruusluokkaa kuin lievästi rehevissä järvissä ja joki on ollut luokiteltavissa puhtaaksi.

Apetit Suomi Oy:n ja Säskylän puhdistamoiden jätevesien vaikutus on näkynyt muun muassa ravinnepitoisuuksien ja bakteerimäärien kasvuna havaintopaikkojen 14 ja 16 välillä.

JVP-Eura Oy:n jätevesien vaikutukset ovat näkyneet havaintopaikkojen 16 ja 22 välillä muun muassa ravinnepitoisuuksien kasvuna ja hygieenisen tilan huononemisenä. Purkupaikan alapuolella (22) veden ammoniumtyypipitoisuus on suurimmillaan ollut voimakkaasti likaantuneille jokivesille tyypillinen ja hygieeninen tila huono. Jätevedet nostavat myös BOD-arvoa; purkupaikan alapuolella vesi on pahimmillaan ollut likaantunutta. Eurassa jokiveden happitilanne on ollut viime vuosina yleensä hyvä, joskin vähävirtaamaisina jaksoina vedessä on voitu havaita luultavasti jätevesistä johtuvaa hapenvajasta. Keskimäärin purkupaikan alapuolisen paikan vesi on ollut ammoniumtyypin ja BOD-arvon perusteella lievästi likaantunutta ja hygieenisesti välttävälaatuista.

Yläjuoksun jätevesien vaikutus on ajoittain näkynyt myös Eurajoen keskijuoksun veden laadun heikkenemisenä. Keskijuoksun veden laatuun vaikuttaa myös Köyliönjoesta virtaava vesi, joka on yleensä Eurajokeen verrattuna sameampaa ja runsasfosforisempaa. Ammoniumtyypin pitoisuuksien osalta Köyliönjoen vesi on kuitenkin tavallisesti ollut Eurajoen keskijuoksua puhtaampaa.

Eurajoen alajuoksua kohti vedenlaatu muuttuu useimpien suureiden osalta merkittävästi yläjuoksulla havaittuun verrattuna; alajuoksulla vesi on sameampaa ja runsasravinteisempaa. Vesi on keskimäärin ollut lievästi likaantunutta. Sateisina aikoina, yleensä keväällä ja syksyllä, jokeen virtaa ojista ja sivujoista sameita ja runsasravinteisiä lisävesiä. Sateet huuhtovat jokeen maa-aineksen ja ravinteiden ohella myös bakteereja, jolloin jokiveden hygieeninen tila on todettu välttäväksi ja joskus jopa huonoksi. Hajakuormitus on pääosan vuotta tärkein Eurajoen alajuoksun vedenlaatuun vaikuttava tekijä.

Orgaanisen kuormituksen (BOD, COD) laskennallinen vaikutus Eurajoessa

Koko vuoden keskimääräinen laskennallinen BOD-arvon kasvu Eurajoessa JVP-Eura Oy:n kuormituksesta johtuen on ollut vuosina 2004–2017 välillä

0,2–0,9 mg/l. Laskennalliset vaikutukset olivat suurimmat vuoden 2016 joulukuussa sekä vuosien 2013 ja 2014 heinäkuussa, jolloin BOD₇-arvo kasvoi 2,9–3,3 mg/l. Velvoitetarkkailuissa havaittu suurin kasvu (4,0 mg/l) oli jopa laskennallista kasvua suurempi. Puhdistamon tarkkailukerroista orgaaninenkuormitus (BOD) on ollut suurimmillaan joulukuussa 2012, mutta tällöin Kauttuankosken virtaama oli melko suuri.

Typpipitoisuudet

Koko vuoden keskimääräinen laskennallinen kasvu Eurajoessa JVP-Eura Oy:n kuormituksesta johtuen on ollut vuosina 2004–2017 kokonaistyyppipitoisuuden osalta 110–960 µg/l ja ammoniumtyypen osalta 40–765 µg/l. Vuositasolla vaikutukset olivat suurimmillaan vuonna 2014 ja pienimmillään vuonna 2007. Laskennalliset vaikutukset sekä kokonaistypen että ammoniumtyypen osalta olivat suurimmat heinäkuussa 2014, jolloin myös velvoitetarkkailussa havaittu typpipitoisuuksien kasvu oli suurimmillaan. Myös heinäkuussa 2013 laskennalliset vaikutukset olivat merkittävät. Puhdistamon yksittäisistä tarkkailukerroista typpikuormitus oli suurimmillaan maaliskuussa 2015, mutta tällöin myös joen virtaama oli suuri ja jätevesien laimenneminen selvempää.

Bakteerit

Ulosteperäisen likaantumisen indikaattoribakteereista Eurajoessa on pisimpään tutkittu enterokokkien kaltaisia bakteereita. Lisäksi vuodesta 2008 on tutkittu *E. coli*-bakteereita. Käsittelemättömän yhdyskuntajäteveden bakteeripitoisuudet voivat olla yli tuhatkertaisia käsitellyn jäteveden bakteerimääriin verrattuna. Bakteerit ovat jätevedessä kiintoaineeseen sitoutuneita, joten bakteerimääriin vaikuttaa merkittävästi myös puhdistetun jäteveden kiintoainepitoisuus.

Enterokokkien määrä on yleensä kasvanut havaintopaikkojen 16 ja 22 välillä luultavasti jätevesien seurauksena. Enterokokkibakteerien määrät paikassa 22 ovat ajoittain olleet vuodesta 2007 aikaisempaa suurempia. Bakteerimäärät ovat vuosina 2015–2017 olleet jälleen pienempiä kuormituksen vähenemisen ja jätevesien hygienisoinnin seurauksena. Vuosina 1990–2006 paikan 22 hygieeninen tila oli enterokokkien perusteella vain kahdella tutkimuskerralla huono (n=101), kun taas vuosina 2007–2017 (n=66) hygieeninen tila oli huono 11 tutkimuskerralla. Myös paikan 16 enterokokkimäärät ovat ajoittain olleet suuria. Keskimäärin sekä paikan 16 että 22 hygieeninen tila on ollut välttävää.

Enterokokkien määrä paikkojen 16 ja 22 välillä on kasvanut enemmän vuosina 2004–2017 verrattuna vuosiin 1990–2003. Maksimissaan bakteerimäärä on kasvanut paikkojen 16 ja 22 välillä yli 14 000 pmy / 100 ml heinäkuussa 2007.

Jätevesien vaikutus on näkynyt ajoittain myös keskijuoksun (24) bakteerimäärissä, mutta bakteerimäärät ovat kuitenkin olleet yläjuoksua pienempiä. Vuosina 1990–2006 paikan 24 hygieeninen tila oli enterokokkien perusteella

huono vain yhdellä tutkimuskerralla (n=104), kun vuosina 2007–2017 vesi oli hygieenisesti huonolaatuista seitsemällä tutkimuskerralla (n=65). Keski-juoksun hygieeninen tila on keskimäärin ollut välttävä. Keski-juoksun hygieeninen tila on ollut aikaisempaa parempi vuosina 2015–2017.

Hajakuormituksella on merkittävin osuus alajuoksun (42) hygieeniseen tilaan. Alajuoksun bakteerimäärät ovat usein etenkin vuosina 2008–2013 olleet paikkoja 22 ja 24 pienempiä; jätevesien vaikutus on heikentynyt alajuoksulle tultaessa. Alajuoksun enterokokkien määrä ei ole oleellisesti muuttunut vuosien 1990–2017 aikana. Alajuoksun hygieeninen tila on keskimäärin ollut välttävä.

Fosforipitoisuus, kiintoainepitoisuus, sameus, väri

Eurajoen kokonaisfosforipitoisuudet kasvavat havaintopaikkojen 14 ja 16 välillä Säskylän jätevesistä johtuen ja edelleen paikkojen 16 ja 22 välillä JVP-Eura Oy:n jätevesistä johtuen. Myös hajakuormitus vaikuttaa paikkojen väliseen fosforipitoisuuksien kasvuun. Ajoittain (esim. v. 1997–2003) fosforipitoisuus on kasvanut paikkojen 14 ja 16 välillä enemmän kuin välillä 16 ja 22. Paikassa 22 fosforipitoisuus on vastannut lähinnä reheville järville tyypillisiä lukemia. Ajanjaksojen 1990–2003 ja 2004–2017 keskimääräisissä fosforiarvoissa ei ole suurta eroa.

Keski-juoksun fosforipitoisuuksiin vaikuttaa jätevesikuormituksen lisäksi hajakuormitus. Sateisina kausina keski-juoksun (24) fosforipitoisuus voi olla yläjuoksua suurempi, kun taas vähäsateisina kausina keski-juoksun fosforipitoisuus on yläjuoksua pienempi jätevesivaikutuksen vähetessä. Alajuoksulla (42) hajakuormitus on merkittävin fosforipitoisuuksiin vaikuttava tekijä.

Sameus- ja väriarvot sekä kiintoainepitoisuudet kasvavat jonkin verran havaintopaikkojen 16 ja 22 välillä, mikä saattaa johtua osittain jätevesistä ja osittain hajakuormituksesta. Sameus- ja väriarvot sekä kiintoainepitoisuudet kasvavat keski- ja alajuoksulle päin hajakuormituksen seurauksena.

Happitilanne

Pyhäjärvestä lähtevä vesi on runsashappista ja hapettuu edelleen yläjuoksun koskissa. Happikyllästyneisyys pienenee jonkin verran paikkojen 16 ja 22 välillä mahdollisesti osittain jätevesien seurauksena; jätevesien orgaaninen aines ja ammoniumtyppi kuluttavat happea. Havaintopaikan 22 happitilanne on vuosien 2000–2017 aikana ollut heikoimmillaan heinäkuussa 2014, jolloin happikyllästyminen oli 21 % ja happipitoisuus vain 1,8 mg/l. Tällöin keski-juoksun (24) happitilanne oli vielä hieman heikompi (12 %, 1,0 mg/l). Tällöin happitilanne oli kalojen kannalta riittämätön. Pääosin happitilanne on Euran tasalla kuitenkin kalojen viihtyvyyden kannalta ollut riittävä.

Keski-juoksulla (24) happikyllästyminen on yleensä edelleen pienempi paikkaan 22 verrattuna. Keskimäärin keski-juoksun happitilanne on kuitenkin yleensä hyvä. Alajuoksulla (42) happipitoisuus on yleensä hyvä ja keski-juoksua parempi; vesi hapettuu alajuoksun koskissa.

Bisfenoli-A

Bisfenoli-A:n pitoisuutta on tutkittu velvoitetarkkailun yhteydessä vuodesta 2014 lähtien Eurajoen havaintopaikassa 22 eli JVP-Eura Oy:n purkupaikan alapuolella. Pitoisuus on ollut tammi- ja toukokuussa 2014 sekä huhtikuussa 2015 selvästi muita tutkimuskertoja suurempi. Muulloin pitoisuudet ovat olleet pieniä.

Eurajoensalmen vedenlaatu

Kesäkaudella Eurajoensalmen havaintopaikalla 490 näytteitä on otettu kolme kertaa ja talvella kerran vuodessa. Eurajoensalmen vedenlaatuun merkittävästi vaikuttava tekijä on Eurajoesta tulevan veden laatu ja määrä. Sateisina kausina hajakuormituksen vaikutus on huomattava, mikä näkyy etenkin Eurajoensalmen pintaveden laadussa. Lisäksi vedenlaatu vaihtelee eri vuodenaikoina selvästi. Talvella kokonais- ja ammoniumtyppipitoisuudet ovat kesää suurempia. Talvella pintavesi on ajoittain hyvin vähäsuolaista jokivesien vaikutuksesta. Kesällä Eurajoen virtaamat ovat yleensä talvea pienempiä ja vesi on suolaisempaa. *E. coli*-bakteerien määrät ovat muutamana talvena olleet suuria, mutta pääosin bakteereita on havaittu melko vähän.

JVP-Eura Oy:n jätevesien vaikutuksia ei ole ollut osoitettavissa Eurajoensalmen vedenlaadussa velvoitetarkkailujen perusteella. Jätevesien purkupaikalta Eurajoensalmeen on matkaa noin 46 km, joten jätevedet ehtivät laimentua matkan aikana. Lisäksi osa ravinteista ja kiintoaineesta laskeutuu tai sitoutuu matkalla alajuoksulle joen suvantopaikkojen pohjalietteeseen ja kasvillisuuteen. Merkittävässä ohitus- tai häiriötilanteissa jätevesien vaikutukset ovat voineet olla havaittavissa myös Eurajoensalmessa muun muassa ravinnepitoisuuksien kasvuna ja veden samentumisena.

Aiheutuneet haitat

Hakemuksen liitteenä olevan selvityksen perusteella JVP-Eura Oy:n jätevesien vaikutukset ovat näkyneet lähinnä Eurajoen typpipitoisuuksien ja BOD-arvojen kasvuna sekä hygieenisen tilan heikkenemisenä jätevesien purkupaikan alapuolella. Lisäksi jätevedet ovat ajoittain nostaneet fosfori- ja kiintoainepitoisuuksia sekä samentaneet vettä. Muutamalla tarkkailukerralla happitilanne on ollut huono. JVP-Eura Oy:n perustamisen jälkeen Eurajoen purkupaikan alapuoliset ammoniumtyppipitoisuudet ja enterokokkibakteerien määrät ovat olleet ajoittain selvästi aikaisempaa suurempia. Vuoden 2004 jälkeen purkupaikan alapuolinen paikka 22 on ollut aikaisempaa useammin voimakkaasti likaantunutta ja hygieenisesti huonolaatuista. Purkupaikan alapuoliset ammoniumtyppipitoisuudet ja bakteerimäärät ovatkin olleet keskimäärin suurempia JVP-Eura Oy:n perustamisen jälkeen aikaisempaan verrattuna, mikä selittyy lisääntyneellä kuormituksella ja ajoittaisilla kuntalinjan ohituksilla. Purkupaikan alapuolinen vedenlaatu on kuitenkin ollut pääosin aikaisempaa parempi vuosina 2015–2017 kuormituksen pienentyttyä muun muassa puhdistamon saneerausten seurauksena. Lisäksi jätevesien hygienisointi on kohentanut Eurajoen hygieenistä tilaa.

Yläjuoksun jätevesien vaikutus on näkynyt ajoittain myös Eurajoen keskijuoksun veden laadun heikkenemisenä. Keskijuoksun ammoniumtyppipitoisuudet ovat JVP-Eura Oy:n perustamisen jälkeen ilmentäneet aikaisempaa useammin vähintään likaantuneisuutta, ja hygieeninen tila on ollut aikaisempaa useammin huono. Eurajoen alajuoksun tai Eurajoensalmen vedenlaadussa jätevesien vaikutuksia ei ole ollut velvoitetarkkailukerroilla selvästi havaittavissa.

Hygieenisesti välttävä- tai huonolaatuinen vesi ei ole soveltunut talous-, uima- tai kasteluvesikäyttöön. Eurajoen vesi oli käyttökiellossa vuosien 2012 ja 2013 aikana suurten bakteerimäärien takia, mikä haittasi jokiveden käyttöä kasteluun ja joen virkistyskäyttöä, kuten uimista.

Jätevesien ravinnepäästöt ovat voineet osaltaan vaikuttaa Eurajoen rehevöitymiseen ja kasvillisuuden lisääntymiseen.

Lämpimän veden aikana veden ollessa emäksistä osa ammoniumtypestä esiintyy vedessä ammoniakkina, joka on vesieliöille myrkyllistä. Veden lämpötilan ollessa alle 20 °C ja pH-arvon pysyessä pienempänä kuin 8, veteen ei synny haitallisia määriä ammoniakkia, jos jokiveden ammoniumtyppipitoisuus on pienempi kuin 2 000 µg/l. Eurajoen yläjuoksun pH-arvo on velvoitetarkkailukerroilla ollut pienempi kuin 8, joten ammoniakkin haittavaikutuksia ei todennäköisesti ole päässyt syntymään.

Ajoittain huono happitilanne on heikentänyt kalojen viihtyvyyttä joen ylä- ja keskijuoksulla. Jätevesipäästöt ovat voineet myös heikentää kalojen ja muiden vesieliöiden lisääntymistä ja haitata poikasten elinkelpoisuutta. Jätevesipäästöt ovat voineet aiheuttaa kaloihin makuhaittoja ja heikentää joen virkistyskalastuskäyttöä.

Bisfenoli-A ei esiinny haitallisten aineiden prioriteettilistalla, mutta sen turvallisuus on kyseenalaistettu ja sitä on tutkittu paljon. Bisfenoli-A:lla on muun muassa hormoninkaltaisia vaikutuksia, jotka voivat haitata vesieliöitä.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydentäminen

Hakija on täydentänyt hakemustaan 31.8.2018 ja 24.9.2018. Tiedot on kuvattu tarkemmin päätöksen kertoelmaosassa.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla Euran ja Eurajoen kunnissa 11.12.2018-25.1.2019 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu Satakunnan Kansa ja Alasatakunta -lehdissä. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja

luonnonvarat -vastualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Euran ja Eurajoen kunnilta sekä Euran ja Eurajoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Kuulutus hakemuksesta on julkaistu lupaviranomaisen internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Lausunnot

1) **Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue** on todennut jätevedenpuhdistamon toiminnasta, että vuosiraporttien 2016 ja 2017 sekä jaksoraporttien 2018 mukaan JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamo ylitti ympäristöluvan luparajat seuraavasti:

- Vuonna 2016 kokonaisfosforin (jaksot I, III ja IV/2016) ja kiintoaineen (jaksot I, III ja IV/2016) pitoisuusraja-arvot, kiintoaineen kuormituksen (I/2016) sekä kokonaisfosforin puhdistustehon (I/2016) osalta.
- Vuonna 2017 kokonaisfosforin (jakso II/2017) ja kiintoaineen (jaksot II/2017, III/2017 ja IV/2017) pitoisuusraja-arvot sekä kiintoaineen (jakso II/2017) ja nitrifikaatioasteen (vuosikeskiarvo) puhdistustehon.
- Vuonna 2018 kokonaisfosforin puhdistustehon (II/2018) ja kiintoaineen pitoisuusrajan (II/2018).
- Vuonna 2017 tuli lainvoimaiseksi ympäristölupa nro 11/2013/1 ja siitä annetut hallinto-oikeuksien päätökset, joihin tuloksia on verrattu vuodesta 2017 lähtien.

Puhdistetun jäteveden hygienisointivaatimus on määrätty uudessa ympäristöluvassa ja se on otettu käyttöön raporttien mukaan vuonna 2016. Puhdistettu jätevesi hygienisoidaan 1.5.–31.10. ajanjaksolla. Hygienisointiin on annettu ympäristöluvassa luparajat.

Raporttien mukaan ohituksia on ollut seuraavasti. Vuonna 2016 ja 2018 viemäriverkoston ohituksena (Euran kunnan viemäriverkosto-ohitus ja teollisuudesta tulevan jätevesilinjan vuoto vuonna 2016 ja paperiteollisuuden jäteveden ohitus pumppurikosta johtuen vuonna 2018). Vuonna 2016–2018 ei ole ollut puhdistamo-ohituksia. Viimeisimmät puhdistamo-ohitukset ovat olleet raporttien mukaan vuonna 2015. Luvan haltijan ilmoittamat häiriötilanteet liittyvät vuosina 2016–2018 tulevaan typpikuormitukseen, lähtevään kiintoainepitoisuuteen ja typpikuormitukseen. Kuormitukset ovat olleet raporttien mukaan laskevia typen ja fosforin sekä kiintoaineen osalta 2012–2017. Vuosina 2012–2015 kuormituksia nostaa silloiset kuntalinjalta olleet ohitukset.

Luvan haltija on toimittanut valvontaviranomaiselle selvitykset toimenpiteistä liittyen toimintavarmuuden parantamiseksi vuonna 2017 (7.4.2017 ja 10.4.2017) ja 2018 (6.7.2018) sekä varautumissuunnitelman häiriötilanteisiin 2017 (27.4.2017). Varautumissuunnitelmassa korostuu puhdistamolle tuleva virtaama ja kuormitus sekä puhdistamon kriittisiin laitteisiin liittyvät riskit. Toimintavarmuuden parantamista koskevissa selvityksissä on esitetty

monia toimenpiteitä, joista osa on toteutettu ja osa ainoastaan suunniteltu. Ennaltavarautumisen näkökulmasta yksi tärkeimmistä poikkeaviin tilanteisiin varautumisista on ollut puhdistamolle tulevan jäteveden tasausaltaat, jotka ovat toteuttamatta.

Laitoksen laajennussaneeraus oli valmistunut vuonna 2014. Luvan haltijan toimittamien selvitysten ja asiakirjojen mukaan prosessiin on tehty edelleen muutoksia myös vuosina 2017–2018.

Eurajoen kokonaiskuormituksesta JVP-Eura Oy:n puhdistamon aiheuttama kuormitus on fosforin osalta 10 % ja typen osalta 1,8 %.

HKScan Euran toiminta loppui loppuvuodesta 2017. Loppuvuodesta 2017 alkuvuoteen 2018 tehtaalta johdettiin JVP-Eura Oy:n puhdistamolle ainoastaan pakkaustoiminnan ja henkilökunnan saniteettivesiä. JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamo on esittänyt, että HKScan Euran tehtaan jätevesien johtamisen päättyminen aiheuttaa sen, että Eurajoen kokonaiskuormituksesta JVP-Eura Oy:n aiheuttama kuormitus on vähentynyt, ja on jatkossa fosforin osalta 9 % ja typen osalta 1,5 %.

Eurajoen vesienhoidon ja ekologisesta tilasta ELY-keskus on todennut, että pintavesien uusi ekologinen luokittelu on juuri alkamassa, ja Syken laskemat tunnusluvut ja indeksit seuranta-aineistoista ovat nyt käytettävissä luokitteluvuosilta 2012–2017. Biologista aineistoa painotetaan ekologisessa luokittelussa.

Eurajoessa on kaksi vesimuodostumaa (yläosa ja alaosa). Eurajoen yläosan vesimuodostuman uusi biologisten muuttujien mukainen luokka on hyvä. Fysikaalis-kemiallisessa luokittelussa Pyhäjärvestä tulevan veden fosforitaso vastaa joen ylimmissä vesinäytepaikoissa savimaan jokien kriteereillä erinomaista ja JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon alapuolella hyvää. Joen yläosan vesinäytepaikoissa keskimääräinen fosforitaso ei ole muuttunut viime luokituskaudelta. Typelle ei ole luokkarajoja savimaiden jokivesissä.

Ravinnepitoisuudet kasvavat jokivedessä sekä Säkylän kunnan Käärnummen ja Apetit Suomi Oy:n että JVP-Eura Oy:n puhdistettujen jätevesien vaikutuksesta. Fosforipitoisuuden on arvioitu nousevan keskimäärin 10 µg/l. Vesinäytteitä otetaan eri jokihavaintopaikoilta sekä ympäristöhallinnon että veloitettarkkailun ohjelmissa, joten näytteenottopäivät eivät ole kaikissa pisteissä samat. Ajoittain mitattujen kokonaisfosforipitoisuuksien keskiarvo luokittelujaksolla 2012–2017 kohoaa kuitenkin yli 2,5-kertaiseksi joen yläjuoksun tarkkailupisteestä alajuoksun tarkkailupisteeseen ja typpipitoisuuksien keskiarvo kolminkertaiseksi. Kuurnamäessä JVP-Eura Oy:n purkupaikan alapuolella on vedenlaadun automaattimittari, joka on toiminut luokittelujaksolla 7.11.2013–31.12.2017, ja sen perusteella laskennallinen kokonaisfosforipitoisuus on ollut keskimäärin samaa luokkaa kuin Kuurnamäen vesinäytteissä. Keskimääräinen kokonaistyyppipitoisuus sen sijaan on automaattidatan perusteella yli 25 % suurempi kuin yksittäisissä vesinäytteissä samalla mittausjaksolla.

Eurajoen alaosan vesimuodostuman uusi fysikaalis-kemiallinen tilaluokka on kokonaisfosforitason mukaan hyvä ja myös biologisten muuttujien mukaan keskimäärin hyvä. Vesimuodostuman vesinäytteiden kokonaisfosforipitoisuus oli luokitteluvuosina keskimäärin 53,57 µg/l, kun hyvän ja tyydyttävän raja on savimaiden joissa 60 µg/l. Vuojoen kohdalla vedenlaadun automaattimittarin perusteella laskennallinen kokonaisfosforipitoisuus on ollut luokittelujaksolla 2012–2017 55 µg/l (mittauksessa katkos tammikuu–lokakuu 2016).

Eurajoki laskee Eurajoensalmen vesimuodostumaan, joka on välttävissä ekologisessa tilassa. Uudessa luokituksessa kokonaisfosforitaso laskee tyydyttävästä välttävään ja typpitaso on edelleen välttävä Selkämeren sisempien rannikkovesien pintavesityypissä. Sekä fosforin että typen pitoisuudet ovat kasvaneet entisestä. Biologisista muuttujista klorofyllipitoisuus putoaa nyt tyydyttävästä välttävään, tosin aineisto on pieni.

Edellisellä luokittelukaudella vuosina 2006–2011, Eurajoen vesimuodostumien ekologinen tila arvioitiin tyydyttäväksi merkittävien bakteeriongelmien vuoksi.

Vesinäytteiden kokonaisfosforipitoisuuksien keskiarvon perusteella puhdistettujen jätevesien laskeminen edelleen Eurajokeen ei heikentäisi Eurajoen kummankaan vesimuodostuman fysikaalis-kemiallista tilaluokkaa. Jätevesien johtamiskysymystä ei voida aina kuitenkaan arvioida pelkästään purkuvesistön keskimääräisen fosforitason tai biologisen tilan perusteella, vaan myös erilaisten häiriötilanteiden riski ja vaikutukset ovat olennaisia huomioon otettavia seikkoja. Eurajoen pienen virtaaman ja huonojen laimenemisojen takia Eurajoki soveltuu ajoittain huonosti jätevesien purkuvesistöksi etenkin puhdistamoiden häiriötilanteissa. Kuivimpaan aikaan virtaamat ovat hyvin pieniä.

Ilmastonmuutoksen myötä on odotettavissa, että ääriolosuhteet edelleen yleistyvät. Suuret virtaamat voivat yleistyä ja vastaavasti kesän alivirtaamakaudet pidentyä ja joki voi kuivua entisestään kesäkausilla.

Nykyisellään Eurajoen jokivarren jätevedenpuhdistamojen kuormitus kulkeutuu Eurajokea pitkin mereen. Vaikka jätevedet osaltaan heikentävät Eurajoensalmen tilaa, ja vaikuttavat siihen, että Eurajoensalmi on tyydyttävässä ekologisessa luokassa, on jätevesien osuus kuitenkin pieni verrattuna Eurajoen tuomiin hajakuormituksesta ja luonnonhuuhtoumasta peräisin oleviin ravinteisiin sekä muuhun Eurajoensalmeen kohdistuvaan kuormitukseen (mm. Lapinjoki).

Eurajokeen laskettavien jätevesien vaikutus ulottuu koko jokimatalle ja aina Eurajoensalmeen asti toisin kuin luvan haltija on selvityksessään esittänyt. ELY-keskus on katsonut, että korvausvelvollisuus on koko jokimatalle aina Eurajoensalmeen asti.

Selvityksessä ei ole selkeästi esitetty mihin korvauksien määrä perustuu. Esitetty kiinteistökohtainen korvaussumma on suhteettoman pieni verrattuna aiheutuneeseen haittaan.

ELY-keskus on esittänyt, että JVP-Eura Oy:lle langetetaan aiheutuneista vahingoista kiinteistökohtaisten korvausten lisäksi kertakorvaus, joka ohjataan Eurajokeen kohdistuvan ravinnekuormituksen vähentämiseen tähtääviin projekteihin. Varat voidaan ohjata käyttötarkoitusta parhaiten palveleville hankkeille. Puhdistamolta vaaditut parannustoimenpiteet ja niistä syntyvät investointikustannukset jäävät hakijan itsensä maksettavaksi.

Kohtuullisena kertakorvauksena kiinteistöjen omistajille ja hankkeille yhteensä voidaan pitää vähintään 3 % osuutta niistä investoinneista, joita on haittojen syntymisen jälkeen tehty haittojen poistamiseksi. JVP-Eura Oy:n purkupaikkaselvityksen johtopäätöksissä on esitetty puhdistamon laajentamiseen, saneeraamiseen ja toimintavarmuuden parantamiseen sekä viemäriverkoston saneeraamiseen tehdyt parannukset, joiden ansiosta puhdistamon ei ole enää tarvinnut ohittaa jätevesiä. Selvityksen mukaan toteutuneiden investointien kustannukset ovat olleet 8,2 M€. Korvauksen suuruudeksi tulisi näin vähintään 246 000 €.

2) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on todennut yleisen edun osalta, että JVP-Eura Oy:n ohjuoksutuksista aiheutuneita kalataloudellisia vahinkoja käsiteltiin rikosprosessina Satakunnan käräjäoikeudessa vireillä olleessa erillisessä oikeudenkäynnissä. Kanteessaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen vaati, että JVP-Eura Oy veloitetaan korvaamaan Eurajoen ja Eurajoensalmen kalastolle ja kalastukselle aiheutuneista haitoista ja vahingoista yhteensä 180 000 € vuosilta 2006–2014. Käräjäoikeuden pitämän valmisteluistunnon jälkeen ELY-keskus ja JVP-Eura Oy kävivät neuvotteluja asian sopimiseksi. Osapuolet allekirjoittivat 14.9.2017 sovintosopimuksen, minkä seurauksena oikeudenkäynti jäi sillensä.

Sopimuksen mukaan JVP-Eura Oy sitoutuu osallistumaan merkittäväällä panoksella Eurajoen kalataloudellisiin kunnostustöihin sekä kustantamaan meritaimen-, vaellussiika- ja kuhaistutuksia Eurajokeen ja Eurajoensalmeen vuosina 2018–2020. Sopimukseen sisältyvien toimenpiteiden arvo on yhteensä yli 100 000 euroa. JVP-Eura Oy on vuodesta 2017 maksanut ympäristöluvassa määrättyä kalatalousmaksua, jonka suuruus on 6 000 euroa. Maksun tarkoituksena on estää ja vähentää ympäristöluvan mukaisen toiminnan aiheuttamia kalataloudellisia haittoja ja vahinkoja. ELY-keskuksen kalatalouspalvelut-yksikkö käyttää vuotuisen kalatalousmaksun lohikalaistutuksiin, Eurajoen kalataloudelliseen kunnostukseen sekä muihin joen kalataloutta hyödyttäviin toimiin.

Kalatalouspalvelut -yksikön käsityksen mukaan JVP-Eura Oy:n kanssa sovitulla toimenpiteillä yhtiön ”vanhojen vahinkojen” aiheuttamat kalataloudelliset haitat tulevat kompensoitua. Kalatalousmaksulla tehtävät toimenpiteet kattavat lupakauden aikana mahdollisesti aiheutuvat vahingot. Näin ollen

yleisen kalatalousedun osalta hakemuksen mukainen korvausasia on kalatalouspalvelut-yksikön käsityksen mukaan jo ratkaistu eikä kalatalouspalvelut -yksiköllä ole tätä koskien enempää vaatimuksia.

JVP-Eura Oy:ltä on haettu korvausvaatimuksia yksityisen edun osalta kalastusveden huononemisen ja yleiskäytön estymisen perusteella. Eurajoen vesi on ollut laadultaan välttävää tai huonolaatuista, eikä se ole siten soveltunut talous-, uima- tai kasteluvesikäyttöön. Korvausvaatimuksia on koko jokialueelta ja Eurajoensalmesta.

Hakija esittää hakemuksessaan Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n tekemän haittaselvityksen perusteella, että vahinkoalue rajautuu Eurajoen ylä- ja keskiosalle ja että mahdolliset ympäristövahinkona korvattavaksi tulleet haitat ja menetykset ovat täälläkin syntyneet pääosin muusta kuin JVP-Eura Oy:n toiminnasta.

Jätevesien vaikutusjoen veden laatuun on esitetyn perusteella näkynyt vain purkupaikan alapuolisella jokivesialueella ja Eurajoen keskijuoksulla. Eurajoen alajuoksun tai Eurajoensalmen vedenlaadussa ei ole haitta-arvion mukaan havaittu jätevesien vaikutuksia. Hakija katsoo myös, että Eurajoen alaosalla ja Eurajoensalmen veden laadussa havaitut muutokset ja mahdollisesti kärsityt menetykset johtuvat muusta kuin JVP-Eura Oy:n toiminnasta.

Haitta-arvio perustuu Eurajoen veden laadun yhteistarkkailuun, jota on jokialueella tehty kuudesti vuodessa kuudessa eri havaintopaikassa. Eurajoensalmessa vedenlaatua on tutkittu yhdessä havaintopaikassa neljästi vuodessa. Velvoitetarkkailu on ollut käynnissä koko sen ajan, jonka kuluessa JVP-Eura Oy:llä on ollut ohijuoksutuksia ja jona aikana Eurajoen varren asukkaat ovat toistuvasti ilmoittaneet erilaisista vedenlaatuongelmista. Tarkkailun tuloksissa ohijuoksutukset ja niiden vaikutukset eivät kuitenkaan näy; tarkkailulla ei ole saatu niitä kiinni. Harvakseltaan tehty vesinäytteenotto ei ilmeisestikään tavoita kuormituspiikkejä eikä se anna koko kuvaa veden laadun vaihtelusta eikä kuormituksen suuruudesta. Eurajoensalmessa tämä korostuu vielä enemmän, koska näytteenotto on siellä ollut vielä harvempaa kuin joessa. Eurajoen velvoitetarkkailun tulosten perusteella ei kalatalouspalvelut-yksikön käsityksen mukaan ole mahdollista tehdä luotettavaa vahinkoarviota.

Kalatalouspalvelut -yksikkö arvioi edellä mainittuun perustuen, että esitetty yksityistä etua koskeva haitta-arvio perustuu puutteelliseen aineistoon, minkä seurauksena JVP-Eura Oy:n toiminnasta aiheutuneet ja aiheutuvat haitat on aliarvioitu, sekä suuruuden että laajuuden osalta. Hajakuormitus on Eurajoella merkittävä kuormituslähde, mutta se ei selitä Eurajoen veden laadun ongelmia eikä joen yleiskäytön estymistä. JVP-Eura Oy:n ohijuoksutuksilla on hajakuormituksen päälle tulleenä lisäkuormituksena ollut merkittävä vaikutus joen käyttökelpoisuuteen; kärsijöinä ovat kaikki ranta-asukkaat ja muut joen käyttäjät.

Kalatalouspalvelut -yksikkö on katsonut, että hakijan esittämä kiinteistökohtainen korvaus virkistyskäyttöhaitasta tai muusta haitasta on alimitoitettu

eikä riitä korvaamaan aiheutuneita haittoja. Haitta-alueita tulee myös laajentaa kattamaan myös Eurajoen alaosan sekä Eurajoensalmen. Perusteluna tähän kalatalouspalvelut-yksikkö toteaa, että vuonna 2012 JVP-Eura Oy kuormitti fosforilla Eurajokea yli tonnin enemmän kuin mitä koko Turun seudun jätevedet puhdistava Turun Seudun Puhdistamo Oy:n Kakolan puhdistamo päästi Pohjois-Airistolle. Euran puhdistamo ylitti myös orgaanisen kuormituksen eli hajotessaan runsaasti happea kuluttavan kuormituksen määrässä Kakolan puhdistamon kokonaiskuormituksen. Porin Vesi liikelaitoksen Luotsinmäen puhdistamon fosforikuormitus oli vuonna 2012 alle kolmannes JVP-Eura Oy:n kuormituksesta.

3) **Eurajoen kunnan ympäristölautakunta** ja 4) **Eurajoen kunta** ovat todenneet, että selvityksen mukaan Eurajoen alajuoksun ja Eurajoensalmen kiinteistöille ei ole perusteita korvauksen määräämiseen. Selvityksessä todetaan, että haitta on kohdistunut ainoastaan kesäaikaan, koska haitta on ilmentynyt lähinnä uimisen estymisenä joessa. Selvityksissä todetaan myös, että juokсутusten aiheuttamista kuormituslisäyksistä ei ole ollut haittaa esim. melonnalle. Selvityksessä ei tuoda esille muuta haittaa kuin virkistyskäytölle aiheutunut haitta.

Selvityksessä vähätellään laitoksen toiminnasta aiheutuneita haittoja. Haittaa on aiheutunut kaikkina vuodenaikoina, ei vain kesäaikana, jolloin haitat tulevat selkeämmin esille vähäisen virtaaman vuoksi. Virkistyskäytölle aiheutuneen haitan lisäksi laitoksen toiminnasta on aiheutunut imagohaittaa, esteettistä haittaa ja haittaa joen eliöstölle sekä vedenotolle.

Esitetyt korvaussummat ovat hyvin vähäisiä. Loogisia perusteluja ei ole sille, että Eurajoen alajuoksulla ja Eurajoensalmella ei ole aiheutunut haittaa ja että korvauksien määräämiseen ei ole perusteita. Lausuma perustuu yksittäisiin velvoitetarkkailukertoihin, jolloin veden laadussa ei ole havaittu jätevesien vaikutusta. Esimerkiksi Eurajoensalmessa velvoitetarkkailuihin liittyvää näytteenottoa on ollut kolme kertaa kesällä ja kerran talvella.

Kalataloudellisiin haittoihin kunta ei voi ottaa kantaa, koska yhtiön ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen välistä sopimusta ei ole hakemuksen liitteenä, kuten selvityksessä mainitaan.

Edellä mainitut asiat huomioiden ympäristölautakunta katsoo, että annettu selvitys on puutteellinen eikä ota huomioon riittävällä tavalla laitoksen toiminnasta aiheutuneiden ja aiheutuvien kuormituslisäyksien vaikutuksia.

Eurajoki ei sovellu jätevedenpuhdistamojen purkuvesistöksi. Eurajoen vettä käytetään myös viljelyksien kasteluvetenä, ja joki on elintärkeä alueen elinkeinoille.

5) **Euran kunta** on esittänyt lausuntonaan, että mahdolliset korvaukset jätetään lupaviranomaisen harkintaan.

Muistutukset ja mielipiteet

6) **Pasi Haanpää** (51-414-1-74) on esittänyt, että hakijan on korvattava aiheuttamansa kiinteistöjen arvojen alentumiset kun kiinteistöjen rantavesistöä on hakijan toimesta turmeltu. Korvausmäärät tulee antaa ulkopuolisen riippumattoman tahon selvittää. Hakija itse ei voi niistä arviota esittää.

7) **Leea Valkonen** (51-406-1-197) on ilmoittanut, ettei hyväksy sitä, ettei JVP-Eura Oy maksa mitään korvauksia jokivarren asukkaille ja että se päästää jätevesiään Eurajokeen. Muistuttaja vaatii korvausta siitä, ettei pysty nauttimaan jokivarren asukkaana jokivedestä sen saastumisen takia.

8) **Eija Kuusisto** (50-406-8-24) on katsonut, että esitetty 50 euron korvaus kuvaa JVP-Eura Oy:n vähättelevästä suhtautumisesta jokivarren asukkaisiin. Joen pilaamista ja jatkuvasti toistuvia häiriötiloja ei voi korvata rahalla. Muistuttaja edellyttää jokivarren asukkaille realistista korvausta aiheutetuista haittoista.

9) **Juhani Kuusisto** (50-406-8-24) on katsonut, että esitetty 50 euron korvaus kuvaa hakijan halventavaa suhtautumista jokivarren asukkaisiin. Muistuttaja on vaatinut, että hakija suorittaa haittaa vastaavan korvauksen eikä laske enää jätevesiä Eurajokeen.

10) **Kaarina Lehtomaa** (51-418-4-38) on vastustanut jäteveden johtamista Eurajokeen edes alittaen lupamääräykset.

11) **Mikko Lehtomaa** (51-418-4-38) on vastustanut jäteveden johtamista Eurajokeen edes alittaen lupamääräykset.

12) **Keijo Ala-Kleemola** (Ruohio RN:o 3:164 ja Ala-Kleemola RN:o 3:132) on katsonut, että minkään määräiset korvaussummat eivät tule kysymykseen. Eurajoen virkistyskäyttö on palautettava takaisin.

13) **Tommi Virtanen** (51-409-2-232) on katsonut, että esitetyt korvaussummat ovat naurettavan pienet. Aikoinaan hankittu kiinteistö joenvarrelta on ollut myyntivaltti ja lisäarvoa kiinteistölle tuova asia. Tällä hetkellä asia on toisin päin ja kiinteistön arvo on pienentynyt. Korvaus tulisi maksaa lisäksi koko joen varrelle.

14) **As Oy Eurajoen Neliapila** (51-418-1-16) on todennut muun muassa, että JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon purkuputki tulee siirtää johonkin suurempaan vesistöön. Hallitsemattomien päästöjen mahdolliset haittaseuraamukset ympäristölle olisivat vaikutuksiltaan vähäisemmät suuremman virtaaman omaavissa vesistöissä.

15) **Pasi ja Marja-Leena Tuominen** (50-435-3-19) ovat katsoneet, että velvoitetarkkailuaineistona käytetyt 6 kertaa vuodessa otetut näytteet ovat liian vähän. Useammassa paikoin jokea tulisi olla jatkuvatoimiset mittarit. Muistuttajat ovat katsoneet, että maataloudesta johtuvat päästöt eivät ole kertakaan aiheuttaneet uintikieltoja joessa. Kiellot ovat tulleet puhdistamojen ja

teollisuuslaitosten päästöistä. Korvausesitykset ovat suurta vähättelyä. Paras korvaus olisi siirtää purkuputki muualle vähävetisestä Eurajoesta. Muisuttajat ovat esittäneet, että yhtiö veloitettaisiin korvaussummalla hankki- maan muutamia jatkuvatoimisia kaikkien luettavissa olevia mittareita uusiin paikkoihin Eurajoessa, esim. Kauttualle välittömästi Säskylän kunnan ja Ape- tit Suomi Oy:n purkuputkien alapuolelle. Yksi mittari voisi olla Kiukaisissa Eurajoen ja Köyliönjoen yhtymäkohdassa ja kolmas lähellä merenrantaa.

16) **Jenni Heikkilä** on katsonut, että JVP-Eura Oy:n puhdistamon toiminnan häiriöistä aiheutuu haittaa joelle ja sen äärellä asuville ihmisille. Vaikka suu- rempia haittoja ei ole nyt esiintynyt, ei puhdistamon toiminnasta saisi aiheu- tua minkäänlaista haittaa joen ekosysteemille ja virkistyskäytölle.

17) **Juho Lainio** (51-417-1-8) on esittänyt, että jäteveden johtamisen Eura- jokeen on loputtava, koska se pilaa Eurajoen virkistyskäytön. Hakijan ehdot- tama kertakorvaus joen virkistyskäytön heikentymisestä on kohtuuttoman alhainen ja muutenkin vääränlainen tapa ratkaista asia. Veden laatu pitäisi saada uimakelpoiselle tasolle.

18) **Iikka Heikkilä** (51-418-8-4 ja 51-418-8-2) on katsonut, että korvaus vir- kistyskäyttöhaitasta kuuluu myös joen alajuoksun eli Pappilankosken ala- puolisille kiinteistöille. Kertakorvaus 50 euroa ei vastaa todellista haittaa.

19) **Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry.** on esittänyt, että JVP-Eura Oy:n esittämiä korvaussummia nostetaan. Lisäksi korvauksen saajalle tarjotaan mahdollisuutta lahjoittaa saamansa korvaussumma perustettavaan rahas- toon. Rahaston toiminnan periaatteeksi tulee asettaa taloudellinen tuki hankkeille, jotka edistävät Eurajoen veden laadun ja virkistyskäytön paran- tamista sekä jokiluonnon suojelua. Myös korvausalueen laajuutta tulee tar- kastella uudelleen.

20) **Jari Sepponen** (51-409-2-719) on katsonut, että johtuen laitoksen toi- mintahistoriasta ja siitä, että jokiveden laadun heikkenemistä yhä edelleen tapahtuu, JVP-Eura Oy yhä edelleen aiheuttaa jokivarren asukkaille sekä aineellista että erityisesti henkistä haittaa, joka vaikuttaa sekä jokiveden käyttöön että joen ja jokiluonnon virkistyskäyttöön. Korvaukset on saatava myös alajuoksulle ja silloin on korvattava haitat pidemmältä ajalta. Korvaus- summat pitää nostaa. Esimerkiksi 1 000 euroa/kiinteistö alkaen esimerkiksi vuodesta 2010. Lisäksi korvaukset Euran ja Eurajoen kunnille 2 000 euroa vuodessa alkaen vuodesta 2010. Nämä rahat olisi käytettävä joen virkistys- käytön parantamiseen.

21) **Sirpa Sepponen** (51-409-2-719) on esittänyt samat vaatimukset kuin Jari Sepponen edellä kohdassa 20).

22) **Tapio Heikkilä** (50-436-3-88 ja 50-436-13-44), **Keijo Mäkitalo** (50-436- 5-134 ja 50-436-5-50), **Sami Lavonen** (50-436-11-63) ja **Petri Lavonen** (50-436-2-82) ovat muun muassa todenneet, että muutamien kymppien ker- takorvausta asianosaisille laittomien päästöjen aiheuttamista vahingoista he pitävät muodollisina ja asianosaiskohtaisesti jaettuina merkityksettöminä.

Hyöty hukkuu jakamisen vaivaan. Muistuttajat ovat esittäneet, että nämä mahdolliset korvausvarat käytettäisiin könttäsuumana jokivarren asukkaita hyödyttävään tarkoitukseen kuten kalaistutuksiin tms.

23) **Rami Rantanen** (51-415-1-115) on todennut, että jätevedet haittaavat viljelyksien kastelua ja kiinteistön vapaa-ajankäyttöä. Tehtaiden myrkkypäästöt askarruttavat miten ne vaikuttavat terveyteen. Jätevedet tulisi johtaa suoraan mereen.

24) **Ari ja Päivi Suominen** (51-405-1-64, 51-405-1-276, 51-403-3-39, 51-403-5-17) ovat vastustaneet jäteveden johtamista Eurajokeen ja kysyneet kuinka hakija osallistuu muistuttajien mansikanviljelyn kastelukustannuksiin ja maatilamatkailulle aiheutuvaan haittaan kun jokivettä ei voi käyttää kasteluun. Muistuttajat ovat joutuneet rakentamaan uima-altaan matkailijoiden käyttöön. Yhtiö on kieltäytynyt osallistumasta kustannuksiin.

25) **Jari Lainio** (51-417-1-212) on todennut, että JVP-Eura Oy on katsonut, ettei heidän toiminnastaan ole ollut haittaa vuoden 2014 jälkeen. Kuitenkin useita kertoja vuodessa tapahtuu raja-arvojen ylityksiä. Ehdotetut korvaukset ovat aivan mitättömiä ja haitat ulottuvat joen alajuoksulle asti. Korvausten tulisi olla tuntuvasti suurempia ja maksatus tulisi hoitaa niin, että rahat ovat käytettävissä joen elvyttämiseen.

26) **Heikki Ollaranta** (Olla RN:o 1:70) on katsonut, että myös Eurajoen alajuoksulla kuuluu saada korvauksia kuten muuallakin. 50 euron korvaus kuolostaa vähäiseltä haittoihin nähden.

Hakijan vastine

JVP-Eura Oy on kiistänyt, että sen toiminnasta olisi aiheutunut millekään kiinteistölle arvonalentumista eikä siten myöskään kiinteistön omistajalle korvattavaa varallisuusvahinkoa. Yhteisenä kannanottona muistutuksiin ym. JVP-Eura Oy on katsonut, ettei yhtiölle ole esitetty missään lausunnossa, muistutuksessa tai mielipiteessä yksilöidysti perusteltua vaatimusta.

Muistutukset 1–11, 13–15, 18 ja 22–25

Näissä muistutuksissa ym. ei ole esitetty yksityiskohtaista korvausvaatimusta. Tämän vuoksi ei näiden muistutusten johdosta ole tarpeen esittää yksityiskohtaista lisävastinetta sen lisäksi, mitä JVP-Eura Oy on aiemmin lausunut.

Eräissä muistutuksissa on esitetty korvausten ohjaaminen Eurajoen yleistä kehittämistä koskevaan hankkeeseen tai JVP-Eura Oy:n investointien rahoittamiseen. Tätä vaihtoehtoa on myös JVP-Eura Oy pitänyt mahdollisena korvausten suorittamistapana.

Muutoin JVP-Eura Oy viittaa hakemuksessaan, aiemmissa lausumissaan sekä uudessa, purkuputkea koskevassa lausunnossa esittämäänsä.

Eurajoen kunnan ympäristölautakunta ja kunnanhallitus

Muistutuksessa ei ole esitetty mitään korvausvaatimusta. Sen sijaan ympäristölautakunta ja kunnanhallitus kiinnittävät huomiota siihen, että Eurajoen vettä käytetään kasteluvetenä. Tämän johdosta JVP-Eura Oy toteaa, että estettä jokiveden käyttämiselle kasteluun ei tälläkään hetkellä ole.

Jari Sepponen ja Sirpa Sepponen

Muistutuksen tekijät katsovat, että korvaussumma olisi esim. 1 000 € kalenterivuodelta kiinteistöä kohden alajuoksulle saakka alkaen vuodesta 2010. Korvausvaatimusta ei ole perusteltu yksityiskohtaisesti. Tästä johtuen JVP-Eura Oy katsoo, että normaalin korvaustason selvästi ylittävälle määrälle ei ole esitetty riittäviä syitä. Muistutuksessa on myös lausuttu, että korvausrat tulisi käyttää joen virkistyskäytön parantamiseen. Tähän JVP-Eura Oy:llä ei ole huomautettavaa.

Tapio Heikkilä ym.

Muistutuksessa ei ole esitetty yksilöityä korvausvaatimusta. Sen sijaan siinä esitetään korvausvarojen käyttämistä jokivarren asukkaita hyödyttävään tarkoitukseen, esim. kalaistutuksiin. Esitys on myös JVP-Eura Oy:n näkemyksen mukainen, mutta mahdollisessa korvausten kohdistamisessa, mikäli aluehallintovirasto korvausratkaisussaan niin harkitsee, on otettava huomioon voimassa oleva JVP-Eura Oy:n ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen välinen sopimus kalatalouskorvauksista, johon sisältyy merkittävä kalaistutusten suorittamisvelvoite JVP-Eura Oy:lle.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Kalatalouspalvelut

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen muistutuksessa on osiossa ”Yleinen etu” katsottu, että yleisen kalatalousedun osalta on korvausasia sovittu JVP-Eura Oy:n ja ELY-keskuksen välisessä sopimuksessa. ELY-keskuksen muistutuksen osiossa ”Yksityinen etu” on katsottu, että JVP-Eura Oy:n toiminnasta aiheutuneet ja aiheutuvat haitat on aliarvioitu ja että korvausesitys on alimitoitettu. Perusteina näkemykselleen ELY-keskus viittaa erityisesti ohijuoksutuksiin ja vuoden 2012 kuormitustietoihin.

Yhtiössä ei ole tapahtunut ohijuoksutuksia vuoden 2015 jälkeen. Yhtiön tekemät investoinnit ja kapasiteetin lisäys sekä Euran kunnan panostukset viemäriverkostoon ovat johtaneet siihen, että JVP-Eura Oy:n puhdistamon tulokset ovat radikaalisti ja ennen kaikkea pysyvästi parantuneet. Tältä osin JVP-Eura Oy viittaa vastineen liitteenä olevan vuosiraportin sisältämiin vuosittaisiin tutkimustuloksiin eri tekijöiden muutoksista sekä aiemmin toimittamiinsa lausumiin ja hakemuksiin.

Yhtiö ei ole aliarvioinut mitään sen toimintaan liittyvää tekijää, mikä sillä on ollut tiedossa. Vuoden 2012 aikana tietoon tulleisiin ohijuoksutuksiin on välittömästi puututtu, joten yhtiö on ottanut vakavasti ilmenneet puutteet sen toiminnassa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Ympäristö ja luonnonvarat

Muistutuksessa käsitellään pääasiassa kysymystä siitä, mikä olisi oikea ja tarkoituksenmukaisin purkupuutken sijainti. Sivuilla 11 ja 12 on kannanotto haittojen korvausesitykseen. Muistutuksessa esitetään, että toteutuneiden investointien määrä olisi 8,2 M€. Tämä ilmoitus ei tarkalleen ottaen pidä paikkaansa. Ensinnäkin summa sisältää arvonlisäveron. Toiseksi summassa on JVP-Eura Oy:n käsityksen mukaan myös Euran kunnan viemäriverkostoon tekemien investointien määrä noin 2,7 M€ (sis. alv 24 %). Kun arvonlisävero ja kunnan vähennetään, on asiaan vaikuttava JVP-Eura Oy:n investointien määrä 4,73 M€. Jos kertakorvaus laskettaisiin 3 %:n mukaisesti, korvauksen suuruus olisi noin 141 900 €.

Ottaen huomioon erityisesti vuoden 2012 jälkeen suoritettavat mittavat toiminnan tehostamistoimet, on korvauksen laskutapa alimitoitettu ja esitetty prosenttiluku liiallinen. ELY-keskuksen esitys ei ota riittävästi huomioon muiden ympäristöä kuormittavien tekijöiden merkitystä. Muistutuksessa on esitetty, että laskutavan mukainen korvaus sisältää sekä kiinteistökohtaisen korvauksen että kertakorvauksen, joka ohjattaisiin ravinnekuormituksen vähentämiseen tähtääviin projekteihin. Tähän esitykseen JVP-Eura Oy:llä ei ole huomauttamista.

Korvausvastuusta

Kaikki JVP-Eura Oy:tä koskevat vaatimukset perustuvat yhtiön käsityksen mukaan siihen, että Eurajoen yleiskäyttö ja siihen liittyvät jokamiehenoikeudet ovat kärsineet JVP-Eura Oy:n toiminnan vuoksi. Missään aluehallintovirastolle toimitetussa kannanotossa ei ole väitetty esinevahingon syntyneen JVP-Eura Oy:stä johtuen.

Yhtiön korvausvastuun syntyminen tulee siten arvioida YVL 1, 3, 4 ja 5 §:ien perusteella. Missään muistutuksessa tai vaatimuksessa ei ole esitetty myöskään perusteita siitä, että jokin taho olisi kärsinyt taloudellista vahinkoa.

Edellä olevasta seuraa, että mikäli JVP-Eura Oy:n katsottaisiin oleva korvausvelvollinen yleiskäytön tai jokamiehenoikeuksien estymisestä tai niille aiheutuneesta haitasta, on menetys joka tapauksessa varsin vähäinen. Korvausharkinnan tulee siten, kun kyse on käytännössä immissiohaitasta, olla maltillista.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto hakijan vastineen johdosta

Korvauksiin liittyvässä vastineessa JVP-Eura Oy on esittänyt, että Sweco ympäristö Oy:n tekemässä selvityksessä (JVP-Eura Oy selvitys jätevedenpuhdistamon käsiteltyjen jätevesien purkupaikkavaihtoehdoista 9.1.2018) esitetty JVP-Eura Oy:n puhdistamon laajentamiseen, saneeraamiseen ja toimintavarmuuden parantamiseen sekä viemäriverkoston saneeraamiseen käytetty 8,2 M€ sisältäisi kunnan viemäriverkoston saneerauksen ja arvonlisäveron, joita ei laskettaisi mukaan arviointiin. JVP-Eura Oy esittää, että puhdistamoon liittyvien investointien määrä olisi 4,73 M€.

Sweco ympäristö Oy:n tekemässä selvityksessä (9.1.2018) sivulla 2. on esitetty, että JVP-Eura Oy:n puhdistamolle on toteutettu vaiheiden I ja II investoinnit (5 M€) sekä toimintavarmuuden investointi (0,5 M€). Viemäriverkostoa on investoitu selvityksen mukaan vuosina 2013–2017 yhteensä 2,7 M€. Näistä yhteensä tulee 8,2 M€. Lisäksi III-vaihe on vielä toteuttamatta, ja suunnitelmasta toteutetaan toimenpiteitä, joita on tarpeen teollisuuden (HKScan toiminnan loppuminen) muutosten yhteydessä (3,5 M€).

ELY-keskus on todennut, että tarkastelussa ei voi vähentää arvonlisäveroa kustannuksista, joita on haittojen syntymisen jälkeen tehty haittojen poistamiseksi. Haittojen poistamiseen kuuluu myös viemäriverkoston liittyvät kustannukset, joita on tehtävä. Luvan haltija on ollut velvollinen huolehtimaan verkoston kunnostuksista vähintään verkoston haltijan ja puhdistamoyhtiön välisten sopimusten kautta. Verkoston saneerauksilla minimoidaan hule- ja vuotovesien määrää, jotka lisäävät vesimääriä erityisesti sulamisvesiaikoina, ja hankaloittavat puhdistamon toimintaa sekä voivat johtaa ohjuoksutuksiin.

Kohtuullisena kertakorvauksena kiinteistöjen omistajille ja hankkeille yhteensä voidaan pitää vähintään 3 % osuutta niistä investoinneista (8,2 M €), joita on haittojen syntymisen jälkeen tehty haittojen poistamiseksi. Vähintään 3 % osuus ei ole kohtuuton ottaen huomioon aiheutuneiden haittojen laajuus. Arvonlisäveroa ei voi vähentää kustannusta laskettaessa.

Esitetty kiinteistökohtainen korvaussumma on suhteettoman pieni verrattuna aiheutuneeseen haittaan. JVP-Eura Oy:lle tulisi langettaa aiheutuneista vahingoista kiinteistökohtaisten korvausten lisäksi kertakorvaus, joka ohjataan Eurajokeen kohdistuvan ravinnekuormituksen vähentämiseen tähtääviin projekteihin. Kohtuullisena kertakorvauksena kiinteistöjen omistajille ja hankkeille yhteensä voidaan pitää vähintään 3 % osuutta niistä investoinneista (8,2 M €), joita on haittojen syntymisen jälkeen tehty haittojen poistamiseksi.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on ollut tätä asiaa ratkaistaessa käytössään Jätevesien purkupaikkavaihtoehtoja koskeva selvitys ja luvan muuttaminen -hakemuksen (Dnro ESAVI/615/2018) asiakirjat.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ratkaisu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto määrää JVP-Eura Oy:n maksamaan korvauksena jätevesien Eurajokeen johtamisen aiheuttamista virkistyskäyttöhaitoista vuosilta 2006–2015 päätöksen liitteenä olevasta luettelosta ilmeneville rantakiinteistöille välillä jätevedenpuhdistamon purkupaikka – Eurajoen ja Köyliönjoen yhtymäkohta (Eurakosken alapuolella) 305 euroa ja

tästä eteenpäin Saharinkoskeen asti 100 euroa kullekin kiinteistölle ellei osapuolten kesken toisin sovita. Korvaukset sisältävät vesilain 13 luvun 17 §:n mukaisen 6 prosentin vuotuisen koron eräpäivään asti laskettuna.

Korvaukset on maksettava 30 päivän kuluessa tämän päätöksen antamisesta. Eräpäivän jälkeiseltä ajalta korvauksille on maksettava korkolain mukaista viivästyskorkoa, jonka määrä on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin korkolain 12 §:ssä tarkoitettu kulloinkin voimassa oleva viitekorko.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvat ja päätökset

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on 27.12.2002 antamallaan päätöksellä nro 78/2002/4 (Dnro 02012) myöntänyt Euran kunnalle ympäristöluvan Euran jätevesien keskuspuhdistamolle Euran kunnassa. Lupa voitiin siirtää myöhemmin mahdollisesti perustettavalle jätevesiyhtiölle.

Tuolloin käsitellyn jäteveden pitoisuusarvojen ja vesistöön johdettujen kokonaispäästöjen oli oltava mahdolliset ohjjuoksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien enintään seuraavat ja jäteveden käsittelytehojen vastaavalla tavalla laskettuna vähintään seuraavat:

	Jäännöspitoisuus enintään	Poistoteho vähintään	Päästö vesistöön enintään
BOD ₇	15 mg O ₂ /l	90 %	120 kg O ₂ /d
Fosfori	0,3 mg P/l	90 %	
Typpi		70 %	
COD _{Cr}	125 mg O ₂ /l	75 %	1200 kg O ₂ /d
Kiintoaine	35 mg/l	90 %	350 kg/d

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on siirtänyt 23.1.2013 antamassaan ympäristölupapäätöksessä nro 11/2013/1 (Dnro ESAVI/27/04.08/2011) jätevesien johtamisesta alapuoliseen vesistöön aiheutuneiden ja aiheutuvien vahinkojen selvittämisen ja mahdollisten korvausten määräämisen käsiteltäväksi Etelä-Suomen aluehallintovirastossa erillisenä asiana ja määrännyt, että luvan saajan on viimeistään 31.1.2016 mennessä toimitettava selvitys laitoksen toiminnasta aiheutuneiden ja aiheutuvien haittojen korvaamisesta. Selvityksen määräaika on pidennetty kahdella päätöksellä 19.1.2018 saakka.

Perusteluna oli, että toiminnasta aiheutuvien edunmenetysten yksityiskohmainen selvittäminen viivästyttäisi kohtuuttomasti lupa-asian ratkaisua. Toiminnanharjoittaja ei pystynyt osoittamaan, että kuormitus vesistöön normalisoituisi ennen puhdistamon varsinaisen laajennuksen valmistumista, joten korvausasian käsittely vahinkojen osalta kokonaisuutena katsottuna olisi ollut ennenaikaista.

Selvityksen tuli vähintään sisältää asiantuntevan ulkopuolisen tahon laatima arvio- ja laskelma Eurajokeen johdetun kokonaiskuormituksen suuruudesta yrityksen toimintahistorian aikana kalenterivuositain eriteltynä ja kuormituksesta aiheutuneesta haitasta Eurajoessa ja Eurajoensalmessa, sekä esitys vahinkojen korvaamisesta maksatusosuuksittain laskentaperusteiseen em. alueella. Selvityksessä ja laskelmassa voi ottaa huomioon mitä Länsi-Suomen vesioikeuden 29.1.1992 antamassa päätöksessä 10/1992/4 on korvauksista määrätty.

Päätöksessä nro 10/1992/4 Euran kunnalle on myönnetty lupa johtaa Euran kunnan keskustaajaman yleisestä viemärlaitoksesta tulevia jätevesiä Eurajokeen. Päätöksessä on myös määrätty Euran kunta maksamaan vesialueiden kalataloudellisen tuoton alenemisesta vesialueiden omistajille Eurajoen osalta korvauksia.

Voimassa olevan ympäristöluvan nro 11/2013/1 lupamääräyksen 4.a mukaan käsitellyn jäteveden pitoisuusarvojen on oltava laajennetun puhdistamon käyttöönoton jälkeen, mutta viimeistään 1.1.2016 alkaen mahdolliset ohjauksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet (sekä puhdistamalla että viemäriverkostossa) mukaan lukien enintään seuraavat ja jäteveden käsittelytehojen vastaavalla tavalla laskettuna vähintään seuraavat:

	Enimmäispitoisuus (mg/l)	Vähimmäisteho (%)
BOD _{7atu}	15	90
Fosfori	0,3	90
Typpi	15	75
Ammoniumtyppi	5	90
COD _{Cr}	100	80
Kiintoaine	15	95
Bisfenoli-A	0,02	

Satakunnan käräjäoikeus antoi tuomion 8.1.2016 JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon ohjauksutuksia vuosina 2006–2012 koskevassa rikosprosessissa. Vaasan hovioikeus antoi valituksista tuomion 23.11.2016, jossa henkilövastaajat tuomittiin sakkorangaistuksiin ja yhtiö yhteisösakkoon. Lisäksi JVP-Eura Oy tuomittiin menettämään valtiolle rikoksen tuottamana taloudellisenä hyötynä 100 000 euroa.

Hovioikeuden päätöksessä on todettu, että JVP-Eura Oy:n toiminnassa oli toistuvasti päästetty osa Euran kunnan yhdyskuntajätevedestä puhdistamattomana Eurajokeen. Ohjauksutuksia ei ole mitattu eikä niistä ole raportoitu viranomaisille. Vaikka ohjauksutukset olivat alkaneet kovien sateiden ja lumien sulamisen aikaan säännöllisesti jo ennen vuotta 2006, ne olivat lisääntyneet vuodesta 2009 alkaen erityisesti sen vuoksi, että Euran kunta oli tuolloin asentanut omistamaansa viemäriverkostoon uudet pumpput, jotka olivat lisänneet hetkittäisiä tulovirtaamia puhdistamon vastaanottokapasiteetin huomattavasti ylittäen. Ohjauksutusten seurauksena Eurajoen vesi oli pilaantunut niin, että vesi on jouduttu ajoittain asettamaan käyttökieltoon sekä virkistys- että talousvetenä.

Puhdistamon toiminta ja kuormitus

Puhdistamo on alun perin Euran kunnan vuonna 1975 valmistunut kaksilinjainen biologis-kemiallinen rinnakkaissaostuslaitos. Puhdistamoa saneerattiin vuonna 1996, jolloin toteutettiin kemiallinen esisaostus ja otettiin käyttöön kolmas ilmastusallas. Puhdistamoa saneerattiin vuosien 2003–2004 aikana JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamoksi, jossa käsitellään sekä teollisuuden että yhdyskunnan jätevesiä. Vanha rinnakkaissaostuslaitos saneerattiin 2003–2004 matalakuormitteiseksi biologiseksi typenpoistolaitokseksi (kantoaineprosessi, denitrifikaatio-nitrifikaatio). Puhdistusprosessia tehostettiin lisäämällä flotaatiokäsittely väliselkeytyksen jälkeen. Saneeraus valmistui huhtikuussa 2004. Toinen laajennus- ja saneerausurakka tehtiin vuosina 2013–2014. Puhdistamon väliselkeytyskapasiteettia lisättiin 4.5.2018.

Jujo Thermal Oy:n paperitehtaan jätevedet on 9.4.2004 lähtien johdettu puhdistamolle yhteiskäsittelyyn Euran kunnan jätevesien kanssa. Euran kunnan viemäriverkoston kautta puhdistamolle johdetaan myös asumisjätevesistä poikkeavia jätevesiä (mm. Amcor Flexibles Finland Oy Kauttuan paperinjalostustehtaan esikäsitellyt prosessijätevedet, sekä Länsi-Suomen prosessivesi Oy:n esikäsitellyt jätevedet). HKScan Finland Oy:n tehtaan prosessijätevesien kuormitus päättyi tehtaan lopetettua toimintansa loppuvuodesta 2017 ja Hallavaaran jätekeskuksen kuormitus vuonna 2018. Puhdistamalla otetaan vastaan myös sako- ja umpikaivolietettä, jotka puretaan kuntalinjalta tulevaan jätevesilinjaan.

Puhdistamon vuonna 2013 alkanut laajennus- ja saneerausurakka saatiin valmiiksi lokakuussa 2014. Puhdistamolle rakennettiin toinen esiselkeytysallas, uusi ilmastusallas, tiivistämö ja metanolin annostelu. Nykyisin sekä kuntalinjan että paperitehtaan jätevesillä on omat esiselkeytykset, joista jätevedet johdetaan uuteen ilmastusaltaaseen (3 rinnakkaista linjaa). Kokonaistypenpoisto on toteutettu denitrifikaatio-nitrifikaatio (DN) -prosessilla. Ilmastusaltaiden kaksi ensimmäistä lohkoa voivat olla D- tai N-käytössä. Vanhat ilmastusaltaat muutettiin jälkidenitrifikaatioaltauksi, joista yksi muutettiin vuonna 2018 väliselkeytysaltauksi.

Fosfori poistetaan jälkisaostuksena flotaatioon syötettävällä polyalumiinikloridilla (PAX-XL 100). Vuonna 2018 saostukseen käytettiin myös alumiinisulfaattia (ALS). Väliselkeytyksestä lähtevään veteen syötetään lisäksi polymeeriä. Puhdistamolla on metanolin annostelumahdollisuus. Puhdistamolta vesistöön lähtevä jätevesi (sis. mahdolliset puhdistamo-ohitukset) on vuodesta 2016 lukien hygienisoitu permuurahaishapolla 1.5.-31.10. välisenä aikana ja muulloin tarpeen mukaan esimerkiksi puhdistamo-ohituksen tapahtuessa tai muussa puhdistustulosta heikentävässä häiriötilanteessa.

JVP-Eura Oy:n kuormitus (kg/d) jätevedenpuhdistamolta vuosina 2004–06/2018:

Vuosi	BOD _{7ATU}	COD _{Cr}	KokP	KokN	Ammonium-typpi	Kiintoaine

2004	89	430	1,2	76	55	100
2005	110	690	1,8	88	52	160
2006	213	882	6,0	122	83	287
2007	116	605	1,3	44	18	75
2008	350	1 271	14	158	114	530
2009	232	896	4,8	116	84	313
2010	357	1 211	7,0	175	136	359
2011	378	1 170	9,2	135	103	332
2012	440	1 500	17	170	140	850
2013	270	840	6,2	160	120	450
2014	220	880	6,1	250	200	620
2015	74	540	2,9	100	61	370
2016	83	470	2,9	54	16	320
2017	80	440	1,9	57	35	200
01– 06/2018	54	394	1,1	65	37	165

Ohjuokset puhdistamolta vuosina 2004–2016 (m³/a) on arvioitu seuraaviksi:

Vuosi	Verkosto-ohitus		Kuntalinja tuleva ohitus		Flotaation ohitus (sis. käsiteltyyn jätevesivirtaamaan)
	Euran kunta	Paperiteollisuus	Raportoitu	Arvioitu*	
2004	0	0	0		0
2005	0	0	27 254		20 000
2006	0	2 000	0	215 182	65 220
2007	0	10 400	0	14 795	0
2008	4 500	4 528	700	411 759	2 277
2009	0	0	0	97 801	8 681
2010	0	0	100	134 502	86 107
2011	0	0	0	227 322	
2012	0	0	379 813		12 250
2013	765	0	206 190		23 544
2014	0	49 093	86 412		17 254
2015	540	13 635	760		19 780
2016	400	482	0		3 085

*) Ohitukset vuosina 2006–2011 on selvityksessä arvioitu vuosina 2012–2013 mitattujen ohitusmäärien mukaan sekä puhdistamolle johdettujen jätevesimäärien mukaan. Vuosina 2012–2013 käsiteltiin kuntalinjan jätevesiä noin 930 000–960 000 m³, tämän ylittävät ohitettiin. Vuosien 2004–2012 luvuissa on erittäin suuria epävarmuuksia.

Vuonna 2015 helmikuu–toukokuussa lietettä pääsi karkaamaan väliselkeytyksestä flotaatioon ja siitä edelleen Eurajokeen. Samoin kävi vuonna 2016. Paperitehtaan jätevesiä johdettiin esikäsiteltyinä kahden viikon aikana vuonna 2015 väliselkeytysaltaiden huoltotöiden ajan Eurajokeen. Vuonna 2016–2018 ei ole ollut puhdistamo-ohituksia. Viimeisimmät puhdistamo-ohitukset ovat olleet raporttien mukaan vuonna 2015.

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolta vesistöön johdetut päästöt ovat ylittäneet annetut raja-arvot BOD_{7ATU}:n osalta vuosina 2006–2014, COD_{Cr}:n

osalta vuosina 2008–2012 ja kiintoaineen osalta vuosina 2008–2014. Vuosina 2009–2011 puhdistamo ei saavuttanut kokonaistypen puhdistusteho-vaatimusta. Puhdistamon saneerauksen valmistuttua vuonna 2014 jakson lokakuu-joulukuu puhdistustulos täytti ympäristöluvan puhdistusvaatimukset. Vuosina 2016–2018 on ollut joitain ylityksiä kokonaisfosforin ja kiintoaineen osalta. Vuosien 2004–2012 tiedoissa on epävarmuuksia.

Päästöjen vaikutukset ja aiheutuneet haitat

Saadun selvityksen mukaan JVP-Eura Oy:n jätevesien vaikutukset ovat näkyneet lähinnä Eurajoen typpipitoisuuksien ja BOD-arvojen kasvuna sekä hygieenisen tilan heikkenemisenä jätevesien purkupaikan alapuolella. Lisäksi jätevedet ovat ajoittain nostaneet fosfori- ja kiintoainepitoisuuksia sekä samentaneet vettä. JVP-Eura Oy:n perustamisen jälkeen Eurajoen purkupaikan alapuoliset ammoniumtyppipitoisuudet ja enterokokkibakteerien määrät ovat olleet ajoittain selvästi aikaisempaa suurempia. Vuoden 2004 jälkeen purkupaikan alapuolella paikassa 22 vesi on ollut aikaisempaa useammin voimakkaasti likaantunutta ja hygieenisesti huonolaatuista. Purkupaikan alapuoliset ammoniumtyppipitoisuudet ja bakteerimäärät ovatkin olleet keskimäärin suurempia JVP-Eura Oy:n perustamisen jälkeen aikaisempaan verrattuna, mikä selittyyneen lisääntyneellä kuormituksella ja ajoittaisilla kuntalinjan ohituksilla. Purkupaikan alapuolinen vedenlaatu on kuitenkin ollut pääosin aikaisempaa parempi vuosina 2015–2017 kuormituksen pienentyttyä muun muassa puhdistamon saneerausten seurauksena. Lisäksi jätevesien hygienisointi on kohentanut Eurajoen hygieenistä tilaa.

Jätevesien vaikutus on näkynyt ajoittain myös Eurajoen keskijuoksun veden laadun heikkenemisenä. Keskijuoksun ammoniumtyppipitoisuudet ovat JVP-Eura Oy:n perustamisen jälkeen ilmentäneet aikaisempaa useammin vähintään likaantuneisuutta, ja hygieeninen tila on ollut aikaisempaa useammin huono.

Eurajoen alajuoksun tai Eurajoensalmen vedenlaadussa jätevesien vaikutuksia ei ole ollut velvoitetarkkailukerroilla selvästi havaittavissa. Jätevesien purkupaikalta Eurajoensalmeen on matkaa noin 46 km, joten jätevedet ehtivät laimentua matkan aikana. Lisäksi osa ravinteista ja kiintoaineesta laskeutuu tai sitoutuu matkalla alajuoksulle joen suvantopaikkojen pohjalietteen ja kasvillisuuteen. Merkittävässä ohitus- tai häiriötilanteissa jätevesien vaikutukset ovat voineet olla havaittavissa myös Euranjoensalmessa muun muassa ravinnepitoisuuksien kasvuna ja veden samentumisena.

Ajoittain hygieenisesti välttävä- tai huonolaatuinen vesi ei ole soveltunut talous-, uima- tai kasteluvesikäyttöön. Eurajoen vesi oli käyttökiellossa vuosien 2012 ja 2013 aikana suurten bakteerimäärien takia, mikä haittasi joki-veden käyttöä kasteluun ja joen virkistyskäyttöä, kuten uimista. Jätevesien ravinnepäästöt ovat voineet osaltaan vaikuttaa Eurajoen rehevöitymiseen ja kasvillisuuden lisääntymiseen.

Eurajoen alaosan vesimuodostuman uusi fysikaalis-kemiallinen tilaluokka on kokonaisfosforitason mukaan hyvä ja myös biologisten muuttujien mukaan keskimäärin hyvä. Eurajoen yläosan vesimuodostuman uusi biologisten muuttujien mukainen luokka on hyvä.

Korvaukset

Aluehallintovirasto katsoo ottaen huomioon JVP-Eura Oy:n luparajojen ylitykset ja ohijuoksutukset siltä osin kuin ne eivät ole rikoksella aiheutettuja sekä tarkkailutiedot ja saadut selvitykset, että JVP-Eura Oy:n jäteveden johtamisella Eurajokeen on ollut sellaisia vaikutuksia yläjuoksun ja keskijuoksun vedenlaatuun, joita ei voitu arvioida aiheutuvan ympäristölupaa myönnettäessä. Näistä aiheutuneista virkistyskäyttöhaitoista määrätään maksettavaksi ratkaisusta ilmenevät korvaukset. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan luparajojen ylitysten pitkän ajan vuoksi vaikutukset Eurajoessa ovat voimakkaampia ja vahingot ovat suurempia kuin hakija on arvioinut. Summaan sisältyy myös korko. Alajuoksulla ja Eurajoensalmessa ei JVP-Eura Oy:n kyseisten jätevesien vaikutuksia ole erotettavissa.

Tässä päätöksessä käsitellään ainoastaan JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolta Eurajokeen johdetusta lupamääräysten ylittävistä kuormituksesta aiheutuneita haittoja ja niiden korvaamista siltä osin kuin ne eivät ole johtuneet rikoksella aiheutetusta kuormituksesta. Valtaosa kuormituksesta erityisesti vuosina 2012–2015 on johtunut JVP-Eura Oy:n puhdistamolta johdetuista rikosperusteisista, ei-luvanmukaisista päästöistä, joita ei nyt tässä yhteydessä tutkita. Ne voidaan käsitellä käräjäoikeudessa, jos niitä koskeva asia saatetaan siellä vireille.

Kalataloudelliset haitat

Eurajoen vesialueille jätevesien johtamisesta aiheutuneet ja aiheutuvat kalataloudelliset haitat vesialueiden omistajille on määrätty korvattaviksi kerta-kaikkisina korvauksina Länsi-Suomen vesioikeuden vuonna 1992 mm. Euran kunnalle (nro 10/1992/4, dnro 90377) ja A. Ahlström Osakeyhtiölle (nro 6/1992/4, dnro 85394) antamilla päätöksillä.

Lisäksi kalataloushaitoista JVP-Eura Oy on tehnyt erillisen sopimuksen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa oikeudenkäynnissä, joka koski rikosprosessista erotetussa siviilijutussa esitettyä korvausvaatimusta ohijuoksutusten aiheuttamista kalatalousvahingoista yleiselle kalatalousedulle.

JVP-Eura Oy on edellä mainitussa aluehallintoviraston päätöksessä nro 11/2013/1 velvoitettu maksamaan 6 000 euron suuruinen vuotuinen kalatalousmaksu käytettäväksi kalataloudellisten vahinkojen syntymisen estämiseen jätevesien vaikutusalueella.

Aluehallintovirasto katsoo edellä olevan perusteella, että kalataloudelliset haitat ovat tulleet korvatuiksi tai niiden syntyminen estetyksi Eurajoessa ja Eurajoensalmessa.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto on ottanut huomioon lausunnoissa ja muistutuksissa esitetyt vaatimukset ratkaisusta ja sen perusteluista ilmenevällä tavalla. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen esittämälle kertakorvaukselle ei vesilaissa tai ympäristönsuojelulaissa ole perusteita. Kysymys on yksityisille maanomistajille aiheutuneista vahingoista ja määrättävistä korvauksista.

Vastauksena muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin aluehallintovirasto viittaa ratkaisun perusteluihin. Purkuputken siirtoa ja jäteveden johtamista muualle kuin Eurajokeen koskevat vaatimukset aluehallintovirasto käsittelee Jätevesien purkupaikkavaihtoehtoja koskeva selvitys ja luvan muuttaminen -hakemuksen (Dnro ESAVI/615/2018) yhteydessä.

Lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyyn korvausten keräämiseen rahastoon aluehallintovirasto toteaa, ettei sillä ole toimivaltaa määrätä korvauksista ratkaisusta poikkeavalla tavalla. Korvausten saajat voivat kuitenkin ratkaisusta riippumatta sopia korvausten käytöstä ja käyttää ne haluamallaan tavalla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 126, 129, 130, 131 ja 132 §
Vesilaki (587/2011) 13 luvun 16 ja 17 §
Korkolaki (633/1982) 4 ja 12 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 9 000 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintovirastojen maksuista vuodelle 2018 annetun valtioneuvoston asetuksen (997/2017) liitteen maksutaulukon mukaan korvausasian käsittelystä perittävä maksu on 60 euroa/h. Asian käsittelyyn on kulunut 190 tuntia, joten käsittelymaksun suuruus olisi 11 400 euroa, mutta asetuksessa korvausten käsittelyn suurin maksu on 9 000 euroa.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

JVP-Eura Oy

Euran kunta

Eurajoen kunta

Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kalatalousviranomainen
Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille listan dpoESAVI-1789-2018 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla, internetissä ja lehdissä

Tieto päätöksen antamisesta ilmoitetaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Euran ja Eurajoen kuntien virallisilla ilmoitustauluilla.

Päätös julkaistaan aluehallintoviraston internetsivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Ala-Satakunta ja Satakunnan Kansa -lehdissä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

- 1) Valitusosoitus
- 2) Korvausluettelo

Asian ovat ratkaisseet johtaja Raija Aaltonen (puheenjohtaja) ja ympäristöneuvos Kari Pirkanniemi. Asian on esitellyt ympäristölakimies Sinikka Laitakari.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **13.1.2020**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Tämä asiakirja ESAVI/1789/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/1789/2018 har godkänts elektroniskt

Puheenjohtaja Aaltonen Raija 10.12.2019 14:01

Esittelijä Laitakari Sinikka 09.12.2019 10:20

Ratkaisija Pirkanniemi Kari 10.12.2019 08:15